

คู่มือพัฒนาความยั่งยืนเพื่อนักเรียนระดับปฐมวัย

สารนิพนธ์
ของ
วิสุทธิวรรณ ปันฉาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2550

คู่มือพัฒนาความยั่งยืนเพื่อนักเรียนระดับปฐมวัย

สารนิพนธ์
ของ
วิสุทธิวรรณ ปันฉาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คู่มือพัฒนาความยั่งยืนเพื่อนักเรียนระดับปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
วิสุทธิวรรณ ปันนาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2550

วิสุทธิวรรณ ปันฉาย. (2550). *คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย*.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนปฐมวัยชาย หญิง อายุระหว่าง 3 - 6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชินชูใจราษฎร์อุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 19 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย และคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพคู่มือตามเกณฑ์ 60/60 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีค่าเท่ากับ 71.22 และ 75.09 ตามลำดับ
2. ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A HANDBOOK FOR DILIGENCE DEVELOPMENT OF THE EARLY CHILDHOOD

AN ABSTRACT
BY
WISUTTHIWAN PANCHAY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
At Srinakharinwirot University
May 2007

Wisutthiwan Panchay. (2007). *A Handbook for Diligence Development of the Early Childhood*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Anusorn Atthasiri.

The purposes of this research were: (1) to construct a handbook for diligence development of the early childhood, (2) to evaluate the efficiency of the handbook for diligence development of the early childhood, and (3) to compare the differences in diligence of the early childhood before and after using the handbook for diligence development of the early childhood. Forty-two subjects of the study were the early childhood boys and girls with 3-6 years old, studying in the second semester of 2006 academic year of Trirattanaram School (Shuunchujairadutid) Bangkok province. These subjects were 19 kindergarten I and 23 kindergarten II. The research instruments were a diligence inventory of the early childhood test and a handbook for diligence development of the early childhood. The efficiency of each activity of the handbook was analyzed by E_1/E_2 . The data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The results of study were as follows:

1. The efficiencies E_1/E_2 of the handbook for diligence development of the early childhood: kindergarten I and II were 71.22 and 75.09, respectively.
2. Significant differences in diligence of the early childhood in kindergarten I existed before and after using the handbook for diligence development of the early childhood at .01 level.
3. Significant differences in diligence of the early childhood in kindergarten II existed before and after using the handbook for diligence development of the early childhood at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง คู่มือพัฒนาความยั่งยืนเพื่อนำของนักเรียนระดับปฐมวัย ของ
วิสุทธิวรรณ บัณฑิต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์อรพรรณ เล้าหัตถพงษ์ภุรี ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม(ชั้นชุดวิชาษฎร์อุทิศ) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ และอาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาพิชิต เชษฐรัมย์ ขอขอบคุณ นางสาวดวงพร ทองชะอ่ม นางสาวธีรนุช สุนทร นางสาวจุฑามาศ ยิ่งทวี และเพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วิสุทธิวรรณ ปันฉาย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
	สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	8
	ความหมายของพัฒนาการ.....	8
	พัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	11
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	14
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	16
	ความหมายของความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	16
	ประเภทของความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเรื่องความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	18
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย.....	20
	ความหมายของคู่มือ.....	20
	ลักษณะและประเภทของคู่มือ.....	20
	เทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนา	
ความยั่งยืนหมั่นเพียร.....	23
การเล่านิทาน.....	23
บทบาทสมมติ.....	24
แม่แบบ.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	26
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
แบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย.....	27
คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติพื้นฐาน.....	43
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	43
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	54
สมมติฐานในการวิจัย.....	54
ขอบเขตของการวิจัย.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	66
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	141

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	42
2 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละกิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1.....	48
3 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละกิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	49
4 เปรียบเทียบคะแนนความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย.....	51
5 เปรียบเทียบความยั่งยืนหมั่นเพียรของเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำ แบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของ นักเรียนปฐมวัย.....	52
6 เปรียบเทียบความยั่งยืนหมั่นเพียรของเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำ แบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของ นักเรียนปฐมวัย.....	53
7 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย.....	67
8 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย.....	70
9 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1.....	71
10 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	72
11 คะแนนความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร ของเด็กปฐมวัย.....	73

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการ ทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย.....	74
13 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการ ทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัย.....	75
14 กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบการสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย.....	27
2 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“วิริเยน ทุกข มัจเจติ” คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่าผู้ที่มีความเพียรพยายามแล้วกิจกรรมการงานใดๆ ย่อมไม่เหลือยากกว่าแรง (กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. 2542: 67)

ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ถ้อยทอด การกระทำที่สม่ำเสมอ บุคคลผู้ที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการงานด้านต่างๆ ล้วนเป็นผลมาจากความพอใจในงาน ความพากเพียร ความเอาใจใส่ และคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล ซึ่งเรียกว่า อิทธิบาท 4 (ป.อ. ปยุตโต. 2545: 213)

ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามาธิบดี จักรีนฤพดินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่นิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2499 ว่า “ไม่ว่าจะประกอบกิจใดๆ ให้เจริญเป็นผลดีนั้น ย่อมต้องอาศัยความอดสาหะพากเพียร ความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นรากฐานสำคัญ และพร้อมที่จะบำเพ็ญประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมตามโอกาสอีกด้วย...” ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540–2544) ที่เริ่มเปลี่ยนแปลงแนวทางจากการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายสำคัญ มาเป็น คน เป็นศูนย์กลางและเป้าหมายหลักของการพัฒนาให้คนไทยเป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ตลอดจน ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่านิยมอันดีงาม คิดเป็น-ทำเป็น คิดชอบ-ทำชอบ มีทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นคนมีเหตุผล เพื่อพัฒนาด้านจิตใจให้สมบูรณ์ 3 ด้าน คือ 1) ให้มีสมรรถภาพให้เป็นคนเก่งที่มีปัญญาใฝ่รู้ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ขยันขันแข็ง รู้จักพึ่งตนเอง มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ 2) ให้มีคุณภาพ เป็นคนมีคุณธรรมพัฒนาให้เป็นคนมีเมตตา กรุณา กตัญญู รู้คุณ สามัคคี ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 3) ให้มีสุขภาพ เป็นคนมีความสุขทั้งทางกาย ใจ และทางสังคม พัฒนาให้เป็นคนมีความสุข มีสมาธิ สงบเยือกเย็น แจ่มใส ร่าเริงพอใจในสิ่งที่มีและยินดีในสิ่งที่ทำ (พิภพ วังเงิน. 2546: 48-49)

การจัดการศึกษาไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม จะมีความหมายกับคนแต่ละวัยมากสำหรับการศึกษาปฐมวัย มีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเพื่อทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็ก รวมถึงการช่วยเด็กด้อยโอกาส และการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง เพื่อการเลี้ยงดูเด็กที่ดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545: 6; อ้างอิงจาก Essa,1996: 19-20)

หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี บนพื้นฐานของการให้ความรัก ความอบอุ่น อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน สถานศึกษา ชุมชน โดยเฉพาะช่วงเด็กแรกเกิดจนถึงอายุก่อน 10 ขวบนี้ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับรู้ การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นอย่างยิ่ง ดังคำที่ว่า “ไม่อ่อนดัดง่าย ไม่แก้ตัวยาก” ฉะนั้นช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการปูพื้นฐานในอนาคต แก่เด็กในวัยนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540: 1-3)

ผู้วิจัยได้สำรวจและสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครองและครูประจำชั้น ผลการสำรวจและการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ปกครองและครูประจำชั้น จำนวน 68 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพฯ จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนในต่างจังหวัด จำนวน 3 โรงเรียน พบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียรและต้องการปลูกฝังแก่เด็กปฐมวัยได้แก่ การขยันเรียนหนังสือ ทำการบ้านส่งครูทุกครั้ง ตั้งใจฟังที่ครูสอน การพอใจและชื่นชอบในผลงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับหลักอิทธิบาท 4 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าความขยันหมั่นเพียรเป็นรากฐานที่สำคัญที่ควรจะต้องปลูกฝังและพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย เพราะจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ และเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงจัดทำคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งคาดว่าจะผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กเห็นความสำคัญของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรแก่นักเรียนปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ได้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครู ครูแนะแนว ตลอดจนบิดามารดาและผู้ปกครองที่จะนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นจุฬาราชวรอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 77 คน ประกอบด้วย

1. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 35 คน
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นจุฬาราชวรอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย

1. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 19 คน
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 23 คน

ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็นดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย หมายถึง การแสดงออกในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ และสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จ ลุล่วงอย่างครบถ้วน โดยมีพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้

- 1.1 เต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 1.2 พอใจในการทำงานของตน
- 1.3 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา
- 1.4 อุตุนต่อความยากลำบากในการทำงาน
- 1.5 เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

2. คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย หมายถึง คู่มือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอนและหัวเรื่อง เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย และเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรประกอบด้วย

- 2.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

2.1.1 เพื่อปลูกฝังความขยันหมั่นเพียรควบคู่กับความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิต

2.1.2 เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

2.1.3 เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าของความขยันหมั่นเพียร สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและนำไปปฏิบัติจนเป็นนิสัยและเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของตนเอง

2.2 แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นเกณฑ์ โดยผู้สอนจะต้องเข้าใจเรื่องความพร้อมของเด็ก ซึ่งพิจารณาจากวุฒิภาวะและความรู้ทางประสบการณ์เดิม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะจัดควบคู่กับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยมุ่งสร้างเด็กให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างเสริมพัฒนาการตนเองตามช่วงอายุ ความต้องการของเด็ก ลักษณะของประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กจะต้องได้สัมผัสโดยตรงด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนมีการปฏิสัมพันธ์ด้วยการสื่อสารและสร้างเสริม ประสบการณ์สัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเสริมสร้างกิจกรรมทางสังคม มีการสรุปแนวคิดและความรู้จากการจัดกิจกรรมมีการสะท้อนการเรียนรู้โดยมีระเบียบวิธีและมีการนำเสนอร่วมด้วยเพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคูณธรรมและจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

เทคนิคที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ยากขึ้นตามลำดับ ขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ การเล่านิทาน บทบาทสมมติ การใช้แม่แบบ ในแต่ละเทคนิคนั้นมีลำดับขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรโดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนา พูดคุย ตอบโต้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนเข้าใจตรงกัน จากนั้นจึงดำเนินกิจกรรมตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนร่วมกันสนทนา และสรุปจากสิ่งที่ได้รับในกิจกรรมขั้นที่ 2 โดยเน้นประโยชน์ของการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินผลการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนจากการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของกิจกรรมโดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกและ

ความรู้สึก จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้สำหรับการพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร เพื่อเป็นประโยชน์ ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

2.3 ข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร

2.3.1 ข้อควรปฏิบัติสำหรับครูในการจัดกิจกรรม

2.3.1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อนแล้ว จึงแสดงความคิดเห็นตาม หรือแสดงความคิดเห็นในกรณีไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผลประกอบ

2.3.1.2 ไม่ด่วนตัดสินคำตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิดแต่พยายามให้ แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของเขา

2.3.1.3 ใช้อารมณ์ขันหรือแสดงท่าทีด้วยการยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตร ทั้งคำพูด น้ำเสียงและท่าทาง

2.3.1.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มขณะจัด กิจกรรมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึก

2.3.1.5 กล่าวแสดงความรู้สึกชื่นชมพร้อมทั้งเหตุผลเมื่อนักเรียน กระทำพฤติกรรมเป้าหมาย หรือตอบคำถามได้ถูกต้อง

2.3.1.6 ถ้านักเรียนค้นหาคำตอบไม่ได้ หรือแก้ปัญหาบางอย่างไม่ได้ ครูอาจยกตัวอย่างคำตอบของตนนำทางได้

2.3.1.7 เตรียมอุปกรณ์ ศึกษาเนื้อหาวิธีดำเนินกิจกรรมและเทคนิค ต่างๆ ทุกครั้งก่อนจัดกิจกรรม

2.3.1.8 ให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบข้อควรปฏิบัติในการ ร่วมกิจกรรม

2.3.2 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.3.2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.3.2.2 นักเรียนพูดได้ครั้งละ 1 คน

2.3.2.3 ขณะที่เพื่อนแสดงความคิดเห็นถ้านักเรียนจะแสดง ความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามต้องให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเสร็จเสียก่อน

2.3.2.4 นักเรียนไม่ใช่คำพูดดูถูกตนเองและรู้จักแสดงความรู้สึก ชื่นชมตนเอง

2.3.2.5 นักเรียนไม่พูดสอดแทรกขัดจังหวะขณะที่เพื่อนพูด หรือกำลังแสดงความคิดเห็นยังไม่เสร็จ

2.3.2.6 นักเรียนไม่วิพากษ์วิจารณ์คำตอบของเพื่อนๆ

2.3.2.7 นักเรียนแสดงออกด้วยความจริงใจ

2.4 การประเมินผลโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรม

ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมต้องประเมินผลการร่วมกิจกรรมของนักเรียนตามวัตถุประสงค์หลักของพฤติกรรมเป้าหมายลงในแบบบันทึกพฤติกรรมที่ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางการกระทำ คำพูด สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง อารมณ์และความรู้สึก ตั้งแต่เริ่มต้นตลอดจนสิ้นสุดกระบวนการของกิจกรรม ข้อมูลที่ได้จะถูกบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมจากใบงานของแต่ละกิจกรรม และสรุปเป็นภาพรวมจากผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม รวมทั้งการติดตามการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์พูดคุยกับนักเรียน เพื่อน ครูผู้สอนหรือผู้ปกครอง และการสังเกตนักเรียนจากสถานการณ์ต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้ถูกรวบรวมเพื่อใช้วิเคราะห์ และติดตามพัฒนาการ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

2.5 ตารางการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบแนวทางการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนโดยกิจกรรมนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย การกำหนดรูปแบบถูกจัดทำลงในตารางการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วย

2.5.1 ชั้นปีของนักเรียน

2.5.2 ครั้งที่ในการจัดกิจกรรม ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย

2.5.3 พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

2.5.4 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรต่อพฤติกรรมเป้าหมาย

2.5.5 ชื่อกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมเป้าหมาย

2.5.6 เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

2.5.7 วิธีดำเนินการในการจัดกิจกรรม

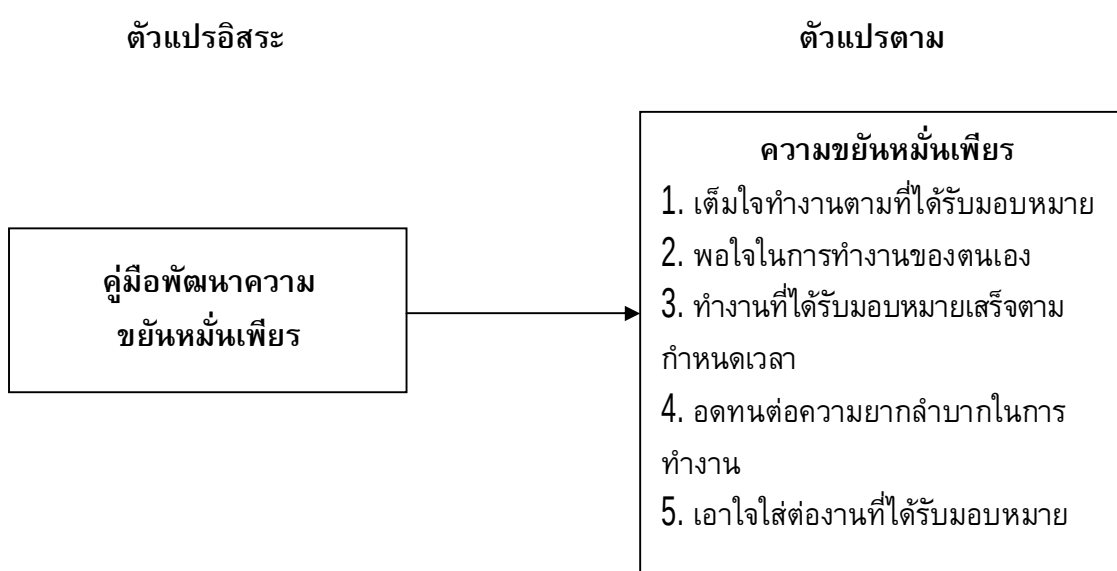
5. นักเรียนระดับปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาล 1-2 ของโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม(ชั้นจุฬาราชวรอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

6. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 ซึ่งเกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมพัฒนาความ
 ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่เด็กทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความ
 ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย นักเรียนมีความ
 ขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

- 1.1. ความหมายของพัฒนาการ
- 1.2. พัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 1.3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

- 2.1. ความหมายของความขยันหมั่นเพียร
- 2.2. ประเภทของความขยันหมั่นเพียร
- 2.3. ทฤษฎีและหลักการเรื่องความขยันหมั่นเพียร
- 2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความขยันหมั่นเพียร

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย

- 3.1 ความหมายของคู่มือ
- 3.2 ลักษณะและประเภทของคู่มือ
- 3.3 เทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของพัฒนาการ

ประสาธ อิศรปริดา (2533 : 27) กล่าวว่า พัฒนาการ (Development) ในทางจิตวิทยา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดของบุคคล นับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ จนกระทั่งสิ้นสุดแห่งชีวิตการเปลี่ยนแปลงนี้จะ เป็นไปตามขั้นตอนและมีการคงอยู่ การเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเพียงชั่วขณะ

มูลนิธิตึกให้ความหมาย พัฒนาการว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านความเจริญเติบโตของโครงสร้างต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงความเจริญเติบโตทางวุฒิภาวะที่สืบเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ทำให้คนเรา เกิดการเรียนรู้ (สมัย ศิริทองถาวร. 2542)

พัชรีย์ สวนแก้ว (2545: 19) ให้นิยาม พัฒนาการว่า หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Process of change) ในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์อย่างมีระเบียบแบบแผนสืบเนื่องกันไป ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ (quality) การพัฒนานั้นไม่เพียงแต่เพิ่มในด้านขนาด รูปร่าง หรือ น้ำหนักเท่านั้น แต่รวมถึงการที่จะต้องมียุคสมัยใหม่ ๆ และมีความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้นด้วย

สุชา จันทรเฒ (2542: 1) ให้ความหมาย พัฒนาการ (Development) ว่า หมายถึง ลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลงหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลง (process of change) ของมนุษย์ทุกส่วนที่ต่อเนื่องกันไปในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปสู่ระยะหนึ่งเพื่อที่จะไปสู่วุฒิภาวะ ทำให้มีลักษณะและความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งมีผลให้เจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545: 27) กล่าวว่า พัฒนาการ (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาด้านการทำหน้าที่ (function) และวุฒิภาวะ (Maturation) ของอวัยวะระบบต่างๆ ในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมทั้ง พฤติกรรมที่แสดงออกมีลักษณะและทิศทางที่แน่นอนสัมพันธ์กับเวลา ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ๆ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ผสมผสานก้าวหน้าเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไป โดยพัฒนาการครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยา (Physiological development) ของระบบอวัยวะ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณ (Quantitative Change) ได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดเลข การแก้ปัญหา ทักษะการช่วยตนเอง การทรงตัว การเคลื่อนไหว การกระโดด การรู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจ ยิ้มแย้ม ซึ่งพัฒนาการทุกด้านของมนุษย์ถ้าได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการแล้วพัฒนาการของมนุษย์จะเป็นไปอย่างสมวัย

เฮอร์ลอค (พัชรีย์ สวนแก้ว. 2545: 18-19 อ้างอิงจาก Hurlock. 1956) ได้ให้ความหมาย พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีลำดับขั้นต่อเนื่องกันไปตลอด ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจผสมกัน ตลอดจนกระตุ้นให้บุคคลมีความสามารถที่จะจัดการควบคุมสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มี 4 ประเภท คือ

1.การเปลี่ยนแปลงด้านขนาด

จะเห็นได้ชัดจากการที่เด็กเติบโตทั้งส่วนสูง น้ำหนัก ขนาดของลำตัว รวมทั้งอวัยวะและโครงสร้างภายในต่างๆ เช่น หัวใจ ปอด ลำไส้ และกระเพาะอาหาร จะมีขนาดที่ใหญ่ขึ้นและทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของร่างกายมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสมองก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น

เช่น การรู้จักคำศัพท์ การมีเหตุผล การรับรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเจริญไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านขนาด

2. การเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วน

การขยายตัวด้านขนาดของเด็กจะควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วนเด็กจะเปลี่ยนแปลงสัดส่วนไปเรื่อย ๆ และจะมีรูปร่างเหมือนผู้ใหญ่เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงด้านสัดส่วนนี้จะเกิดกับพัฒนาการทางสมองด้วย ซึ่งเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงจินตนาการในเด็กปฐมวัยที่เป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นจริง กลายเป็นจินตนาการที่เป็นการวางแผนงานที่สร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้ รวมทั้งความสนใจที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงวัยด้วย

3. ลักษณะเดิมหายไป

โดยลักษณะที่เกิดในวัยเด็กหายไปเมื่อเติบโตขึ้น เช่น พันน่านม การคืบคลาน การพูดอ้อแอ้ การใช้อารมณ์แบบเด็ก ๆ เป็นต้น

4. เกิดลักษณะใหม่ขึ้น

อันเป็นผลมาจากวุฒิภาวะหรือจากการเรียนรู้ เช่น การงอกของฟันแท้ การคิดหาเหตุผล เป็นต้น

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1978: 23) อธิบายว่า พัฒนาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ที่ก้าวหน้าไปอย่างมีทิศทาง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์กัน เป้าหมายของพัฒนาการคือ บุคคลมีความสุข และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี

ฮอฟฟ์แมน และคนอื่น ๆ (Hoffman; and others, 1988: 4) อธิบายว่าพัฒนาการเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในของแต่ละบุคคลตลอดชีวิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความต่อเนื่อง การสะสมประสบการณ์ การมีทิศทางความสามารถในการจำแนกความแตกต่าง ความสามารถในการจัดระบบและควบคุมพฤติกรรมพัฒนาการทุกด้านจะมีปฏิสัมพันธ์กัน และสร้างภาพรวมของบุคคลขึ้น

จากเอกสารดังกล่าว ทำให้สรุปได้ว่า พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต ซึ่งจะมีความสลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นตามวุฒิภาวะ การเรียนรู้ ตลอดจนพฤติกรรมทางสังคมของแต่ละบุคคลด้วย

1.2 พัฒนาการเด็กปฐมวัย

จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์ (2528: 15) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดประสงค์ เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัย โดยครูจะต้องเข้าใจพัฒนาการและกระบวนการเรียนรู้ของเด็กดังต่อไปนี้

1.2.1 การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลจากการคิด การกระทำ การที่ได้เห็น ได้ฟัง รู้สึก ได้ชิม ได้ดม ฯลฯ

1.2.2 เด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน มีพัฒนาการโดยทั่วๆ ไป คล้ายคลึงกัน

1.2.3 เด็กแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันบ้างในความสามารถที่มีติดตัวมา ความเร็ว ความช้าของการเจริญเติบโต พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะแตกต่างกันทั้งฐานะทางสังคม ทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของพ่อแม่

1.2.4. เด็กมีความต้องการหลายอย่างที่ครูจะต้องดูแลเอาใจใส่ให้ได้รับความพอใจได้แก่

1.2.4.1 เด็กต้องการความรักจาก พ่อแม่ ครู และผู้ใกล้ชิดอื่นๆ

1.2.4.2 เด็กต้องการเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับคนหนึ่งในครอบครัว ในห้องเรียน ในโรงเรียน

1.2.4.3 เด็กต้องการความสำเร็จในงานที่กระทำ

1.2.4.4 เด็กต้องการความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่พบเห็น

1.2.5. เด็กจะเรียนได้ดี เมื่อ

1.2.5.1 ร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี ใจคอเบิกบาน

1.2.5.2 กิจกรรมการเรียนนั้นเหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก

พัฒนาการของเด็กจำนวนมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์มีลักษณะใกล้เคียงกันและลักษณะของเด็กแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันไปตามลักษณะและนิสัยที่มาจากบิดามารดา วัฒนธรรม พื้นฐานทางจริยศาสตร์ พัฒนาการทางด้านร่างกายและองค์ประกอบอื่น ๆ

พรพรพรรณ เหลืองสุวรรณ (2536: 5-11) ได้แบ่ง พัฒนาการของเด็ก ออกเป็นดังนี้

1. อายุแรกเกิดถึงอายุสองปี

ทารกจะมีพัฒนาการทางด้านสังคมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ เมื่อทารกสามารถเข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองและบุคคลอื่นๆ ส่วนอารมณ์ของทารกจะพัฒนาขึ้นตามระดับวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อารมณ์ต่างๆ จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งเร้า เช่น เมื่ออายุ ๒-๓ สัปดาห์จะมีปฏิกิริยาที่แตกต่างกันต่อสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต เช่น เด็กจะหยุดร้องไห้เมื่อได้ยินการขยับเขยื้อนหรือได้ยินเสียงพ่อแม่หรือได้เห็นพ่อแม่ จะสามารถจำและเห็นความแตกต่างระหว่างคนคุ้นเคยและคนแปลกหน้าเมื่ออายุได้ประมาณ ๖ เดือน ทารกจะชอบและพอใจที่จะให้มีคนคอยอยู่ใกล้ๆ และเล่นด้วย อายุ ๑๖ -๒๐ เดือน เริ่มรู้จักสันติระเมื่อจะปฏิเสธ อายุ ๒๐-๒๔ เดือน รู้จักพูดคำว่า “ไม่”

“ไม่เอา” พร้อมกับสั่นศีรษะปฏิเสธ มักจะมีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีปัญหาการแบ่งปันสิ่งของหรือของเล่นต่าง ๆ กับเด็กคนอื่น ๆ โดยใช้การเล่นเป็นการพัฒนาการเจริญเติบโตด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

2. อายุสองปีถึงอายุสามปี

2.1 ในช่วงอายุนี้ เป็นช่วงที่เด็กกำลังมีความภาคภูมิใจในการทำงานและรู้จักหาวิธีการหรือผู้ช่วยเหลือมาช่วยตัวเองให้งานสำเร็จได้

2.2 มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ เมื่อพบเห็นคนที่ได้รับบาดเจ็บ หรือไม่มีความสุข อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย บางทีก้าวร้าว และมีการทะเลาะกับเพื่อน บางทีก็หัวเราะโดยไม่มีเหตุผล

2.3 ความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างของความเป็นเจ้าของมีน้อย คำว่า “ของฉัน” “ของคุณ” ยังแยกความหมายที่แตกต่างไม่ได้ ไม่ค่อยมีความรู้สึกละอาย หรือความเข้าใจในเรื่องของการถูกลงโทษ

2.4 บางครั้งมีเพื่อนสมมติที่คิดค้นขึ้นเองตามจินตนาการ

2.5 มักจะยกคำถามถามเรื่องธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

2.6 รู้จักป้องกันและมีความรับผิดชอบในเรื่องของตนเอง และมีความอยากรู้อยากเห็นว่า “ฉันคือใคร”

3. อายุสามปีถึงสี่ปี

3.1 รู้จักรักษาสีทธิ ผลประโยชน์ของตนเอง และสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้นกว่าช่วงอายุสองถึงสามปี

3.2 การเล่นเกมหรือกีฬาพื้นฐาน ไม่ชอบที่จะเป็นผู้แพ้ มีความมุ่งมั่นในการเล่น เกม ที่มีกติกาหรือการแข่งขันที่จะต้องยกย่องผู้ที่ชนะ

3.3 เริ่มเข้าใจและแยกได้ว่าเรื่องใดเป็นความจริง เรื่องใดเป็นเรื่องสมมติ แต่ยากที่จะยอมรับเรื่องโกหก และไม่ชอบเสียหน้าในเรื่องต่าง ๆ

3.4 มีความรับผิดชอบและหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะนำไปสู่การถูกลงโทษ ซึ่งประสบการณ์ที่เคยทำมาก่อนจะสอนให้รู้ว่าการกระทำใดที่ไม่ควรทำ

3.5 มีเพื่อนที่ชอบและสนิทเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่มักจะเป็นเพศเดียวกัน

3.6 มักใช้กำลังตัดสินเมื่อเกิดการทะเลาะ แต่ในขณะเดียวกันพัฒนาการด้านคำพูดคำจาก็เพิ่มขึ้นด้วย

4. อายุสี่ปีถึงอายุห้าปี

4.1 ชอบการแข่งขัน อาจมีการแสดงความก้าวร้าวในบางครั้ง

4.2 ค้นคว้าหาความพอใจและชอบให้สัมผัสเมื่อเกิดความป่วยไข้

4.3 ยังยึดถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง และเริ่มเป็นเพื่อนกับเด็กคนอื่น ๆ

4.4 มีอารมณ์โกรธเมื่อร่างกายไม่สบาย การเล่นค่อนข้างรุนแรงและชอบทำลายมากกว่าเด็กอายุวัยอื่น ๆ

4.5 สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังได้นานเท่าที่มีความสนใจ และมีแรงกระตุ้น

4.6 มักจะอารมณ์เสียมากถ้าได้รับคำตำหนิติเตียนจากครู หรือคนอื่น ๆ

4.7 ชอบพูดมากและแสดงท่าทางประกอบขณะพูดเป็นเชิงสอน

4.8 บางครั้งแสดงอาการฟุ้งฟายในเรื่องจะไปโรงเรียน เรื่องกับเด็กคนอื่นและสถานการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ

5. อายุห้าปีถึงอายุหกปี

5.1 เริ่มมีน้ำใจนักกีฬาและมีความสนุกสนานในการแข่งขัน หรือการเล่นกับคนอื่น ๆ บางครั้งเล่นจับคู่กับเพื่อนเพศเดียวกัน และแสดงความตื่นตัวสนุกสนานในการเล่นมากเกินไปจนเกินกว่าที่ควรเป็น

5.2 ความร่วมมือในการเล่นเกมที่มิกติกากฎเกณฑ์ยังคงควบคุมได้ไม่ตึง มักคาดหวังให้คนอื่นทำตามที่ตนเองคิดหรือทำ

5.3 อารมณ์โกรธจะแสดงออกเมื่อการเล่นถูกรบกวนหรือความตั้งใจถูกทำลายลง

5.4 มีความรับผิดชอบพิถีพิถันในเรื่องของความยุติธรรม และต้องการคำชี้แจงที่มีเหตุผลจากการกระทำหรือคำพูด

5.5 เมื่อมีความรู้สึกกว่าตนเองไม่มีเพื่อนหรือเกิดความวิตกกังวลในความเปลี่ยนแปลง จะแสดงอาการไม่อยากไปโรงเรียน

5.6 รู้จักใช้คำพูดที่เสแสร้ง กระแทกกระแทก หรือนำเอ็นดู

6. อายุหกปีถึงอายุเจ็ดปี

6.1 มีความต้องการที่จะอยู่เงียบ ๆ เป็นอิสระของตนเองบ้าง และความก้าวร้าวมีน้อย

6.2 มีความเป็นห่วงกังวลต่อความคิดของกลุ่ม และคอยเปรียบเทียบระหว่างความคิดของตนเองและคนอื่นเสมอ

6.3 มีปัญหาบ้างในเรื่องของความรู้สึก มีความกังวลในเรื่องการมีเพื่อน หวาดกลัวในเรื่องของการเปลี่ยนแปลง และต้องการที่จะพูดถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

6.4 มีความพยายามที่จะทำงานอย่างต่อเนื่องอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด และทำงานอย่างดีที่สุดเมื่อได้รับงานในห้องเรียน

6.5 รู้จักอภิปรายและคัดค้านเรื่องกฎระเบียบ มีความสนใจที่จะอยู่โดยการมีกฎระเบียบ คิดว่ากฎระเบียบมาจากข้อมูลที่มีหลักฐานและมีอยู่โดยทั่วไป

6.6 มีสติรู้รับผิดชอบมากและทนไม่ได้ที่จะเห็นเพื่อนในกลุ่มทำผิดกฎระเบียบ
จะร้องขอให้มีความสามารถในการลงโทษผู้ทำผิดกฎระเบียบ

6.7 ชอบเล่าเรื่องตลกๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศ หรืออวัยวะเพศ

6.8 ยกย่องนับถือคนที่มีความสามารถ เช่น ซูเปอร์แมน ไบโอนิคแมน ไอ้แมงมุม
ไอ้แมดแดง มดเอ็กซ์ โดเรมอน หงอคง (ในภาพยนตร์เรื่อง ดรากรอนบอล)

ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีย์ สนวนแก้ว (2545: 26-27) ที่กล่าวถึงลักษณะทางสังคมของ
เด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่จะมีเพื่อนสนิทเพียง 1-2 คนแต่มีมิตรภาพอาจเปลี่ยนได้
อย่างรวดเร็ว เด็กวัยก่อนเรียนมักมีสังคมไม่แน่นอน และมีความสนใจที่จะเล่นกับเพื่อนส่วนใหญ่ใน
ชั้นเรียนของตนเพื่อนที่สนิทมักเป็นเพศเดียวกับตน แต่มิตรภาพระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็เริ่ม
พัฒนาขึ้น

2. เด็กวัยนี้มักเล่นเป็นกลุ่มเล็กๆ และไม่ค่อยเป็นระเบียบ

3. การทะเลาะกันระหว่างเพื่อนมักเกิดขึ้นบ่อยๆ เด็กมักจะลืมการทะเลาะได้เร็ว
และง่ายมาก

4. เด็กวัยนี้ชอบเล่นละคร และสมมติตนเองเล่นบทบาทเดียวกับบทบาทของละครบาง
ตัวในรายการโทรทัศน์ที่ตนได้ดู ชอบพูดและเลียนแบบตัวละครตัวนั้น

5. เด็กหญิงและเด็กชายเพิ่งจะเริ่มต้นเรียนรู้อารมณ์ของตนเองและยังไม่มีสมาธิ
เกี่ยวกับบทบาทของเพศอย่างชัดเจนนัก

วิลเลียม และฟอรัมเบิร์ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545: 46 อ้างอิงจาก William and Fromberg, 19: 49) กล่าวว่า การที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติเป็นการนำเด็กไปสู่การพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม
ที่สูงขึ้น เด็กมีความสามารถสำหรับสิ่งที่ดีงามและความรู้มาตั้งแต่แรกเกิด การเรียนรู้ที่ดีต้องให้เด็กมี
ประสบการณ์ที่เด็กสามารถเล่นได้ แสดงออกได้ ได้คิดค้นสืบเสาะ และประสบการณ์ที่จัดให้เด็กนั้น
ต้องสะท้อนระดับพัฒนาการ ความสนใจ การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำอย่างเข้าใจของเด็กอย่างชัดเจน
เด็กควรได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนโดยเฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ดี
สำหรับเด็กคือการเล่น

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ปฐมวัยเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ แต่เป็นการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไขจากพัฒนาการตามวัยของเด็กที่มี
การเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ละเดือนแต่ละปีของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกัน
ดังนั้นการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยจึงต้องเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ
เพื่อที่เด็กปฐมวัยจะได้มีพัฒนาการที่เหมาะสม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตวิทยาสังคม(Psychosocial Theory)

กอร์ดอนและบราวน์ (Gordon & Browne. 1993: 101-103) ได้กล่าวถึงกรอบงานของอีริกสัน (Erikson's Framework) ดังนี้ กรอบงานของอีริกสัน คือ รูปแบบที่สมดุลระหว่างความปรารถนาและความต้องการทางสิ่งแวดล้อม สุขภาพกายและสุขภาพจิตขึ้นอยู่กับภาวะอารมณ์ซึ่งเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพที่เหมาะสม การเรียนจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่ได้รับจะส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ การพัฒนาที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จแต่ละช่วงอายุถ้าการพัฒนาเป็นไปด้วยดีบุคคลจะมี บุคลิกภาพที่ดีพร้อมที่จะพัฒนาขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสันได้กำหนดขั้นพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 8 ขั้น โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการตลอดช่วงอายุ แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะ 3 ขั้นแรก ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นความคิดริเริ่ม-ความรู้สึกผิด (Initiative VS.Guilt) อายุเด็กในขั้นนี้อยู่ระหว่าง 3-6 ปี เป็นช่วงที่เด็กจะพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดี ถ้าได้มีรากฐานของความเป็นตัวของตัวเองและความรู้สึกไว้วางใจในความสามารถของตนตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปี ในขั้นนี้เด็กสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมง่าย ๆ บางอย่างกับผู้ใหญ่ หรือทำกิจกรรมบางอย่างด้วยตนเองโดยลำพังที่สำคัญก็คือในระยะนี้เด็กจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการค้นคว้าหาความจริง หรือทำความเข้าใจกับสภาพการณ์รอบตัว ถ้าเด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพังและผู้ใหญ่ให้ความสนใจในการตอบคำถามหรือให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ โดยใช้คำอธิบายที่ทำให้เด็กในวัยนี้เข้าใจได้โดยง่าย ย่อมเป็นการส่งเสริมเด็กให้มีแนวโน้มที่จะค้นคว้าสำรวจและมีความคิดริเริ่มเป็นของตนเอง ในทางตรงกันข้ามถ้า ย่อมจะทำให้เด็กวัยนี้รู้สึกผิด เพราะคิดว่าตนเป็นคนที่ทำให้ผู้ใหญ่เกิดความรำคาญหรือพูดในสิ่งที่ไร้สาระในที่สุดก็จะรู้สึกที่จะคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ แต่คอยทำตามคำสั่งหรือทำตามคนอื่นอย่างเดี๋ยวเท่านั้น

Erik Homberger Erikson เป็นนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงอีกคนหนึ่งในกลุ่มจิตวิเคราะห์แนวใหม่ (Neo-Freudian) การตั้งทฤษฎีจึงมีแนวความคิดพื้นฐานบางส่วนมาจากพัฒนาการทางจิตเพศ (Psychosexual Development) ของ Freud แต่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนใน 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 Erikson ให้ความสำคัญต่อ ego มากกว่า id เขาเชื่อว่า ego เป็นตัวกำหนดพัฒนาการมนุษย์และเน้นความต่อเนื่องของประสบการณ์ของแต่ละคนนำไปสู่การทำหน้าที่ของ ego ในขณะที่ Freud เน้นความสำคัญของ id และอธิบายพัฒนาการของมนุษย์โดยใช้พัฒนาการทางเพศภายใต้การทำงานของพลังเพศ(Libido)นอกจากนี้ Erikson ยังได้ปรับปรุงขั้นพัฒนาการของ Freud และเพิ่มขึ้นพัฒนาการที่ไม่มีในทฤษฎีของ Freud เพื่อให้ครอบคลุมตลอดช่วงชีวิตมนุษย์อย่างไรก็ตาม Erikson ยอมรับว่าการจูงใจของจิตไร้สำนึก(unconscious motivation) มีอยู่จริงแต่ไม่ได้เกิดจากพลังเพศดังที่ Freud กล่าวไว้แต่เกิดจากกระบวนการประกิด(socialization)ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง ego กับสิ่งแวดล้อมหรือสังคม

ประเด็นที่ 2 Erikson ได้เสนอความสัมพันธ์ทางสังคม(social Matrix) ใหม่ให้กว้างกว่า Freud คือ ความสัมพันธ์ของบุคคลกับผู้เลี้ยงดูและบุคคลภายนอกครอบครัว รวมทั้งวัฒนธรรมของเขาเหล่านั้น โดยสังคมและวัฒนธรรมจะส่งผลต่อครอบครัว และครอบครัวจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ในขณะที่ Freud เน้นความสำคัญระหว่างพ่อ แม่ และลูกเป็นสำคัญ

ประเด็นที่ 3 Erikson ให้ความสนใจกับโอกาสที่บุคคลจะพัฒนาตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เขาเชื่อว่าทั้งบุคคลและสังคมต่างมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและอธิบายว่าความสามารถในการแก้ปัญหาแต่ละขั้นพัฒนาการได้สำเร็จ จะทำให้เกิดการพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ในขณะที่ Freud สนใจความคงอยู่ และการทำหน้าที่ของจิตใต้สำนึกและอธิบายความเจ็บป่วยทางจิตในวัยเด็กที่จะนำไปสู่ความเจ็บป่วยทางจิตในวัยผู้ใหญ่

แนวความคิดของ Erikson ทำให้มีการแปลความหมายพฤติกรรมกว้างกว่าเดิม และสามารถเอานำไปใช้อธิบายเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ Eriksonให้ความสำคัญกับจิตไร้สำนึกที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา ส่วน ego ทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน เมื่อ ego เข้มแข็งก็จะทำให้บุคคลนั้นผ่านพัฒนาการทั้ง 8 ขั้นได้โดยปราศจากข้อขัดแย้งซึ่งความเข้มแข็งของ ego จะได้รับอิทธิพลจากชีวภาพในตัวบุคคล สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ซึ่งจะช่วยขัดเกลาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคลให้เป็นที่น่าพอใจและได้รับการยอมรับมนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยสามารถเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู การที่เด็กได้รับการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้รับการดูแลเอาใจใส่ ได้รับการยอมรับ ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองมีพัฒนาการในการปรับตัว และสามารถพัฒนาตนเองในขั้นต่อไปได้ โดยการส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนร่วมและให้ทำงานบางอย่างที่เหมาะสมกับวัย จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร

2.1 ความหมายของความขยันหมั่นเพียร

กองวิจัยการศึกษา (2540 : 29 - 30) ให้ความหมายความขยันว่า ขยัน หมายถึง ความตั้งใจและกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงานโดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

ตอบรับการทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่ายอมรับ เต็มใจ พึงพอใจ ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

อาสาทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่าต้องการจะทำงานหนึ่งงานใด แม้จะไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายโดยตรง

ทำทันที ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำงานทันที โดยไม่ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปอย่างไร
ประโยชน์

ทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำงานที่ได้เริ่มต้นไว้แล้วอย่างต่อเนื่องและสำเร็จตามเป้าหมาย
ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 166) ขยัน ทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือ
ประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน แข็งแรง เข้าที่

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 802) เพียร ความบากบั่น ความกล้าแข็ง พยายามจนกว่าจะสำเร็จ
บากบั่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 1257) หมั่น ขยัน ทำ หรือประพฤติบ่อยๆอย่างเป็นปกติสม่ำเสมอ
เช่น หมั่นทำการบ้าน หมั่นมาหา

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต. 2545: 844) วิริยะ (ในอิทธิบาท4) ความเพียร ได้แก่ ความ
อาจหาญ แก่กล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ ไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคน
รู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้วแม้ได้ยินว่าจุดหมายนั้นจะลุล่วงได้ยากนัก
มีอุปสรรคมากหรืออาจใช้เวลายาวนานเท่านั้นปีเท่านั้นเดือน เขาก็ไม่ท้อถอยกลับเห็นเป็นสิ่งที่ท้าทาย
ที่เขาจะเอาชนะให้ได้ทำให้สำเร็จ เช่น นักบวชนอกศาสนาหลายท่านในสมัยพุทธกาล เมื่อสดับพุทธ
ธรรมแล้วเลื่อมใส ขอบรรพชาอุปสมบท ครั้นได้รับทราบ ว่า ผู้เคยเป็นนักบวชนอกศาสนาจะต้อง
ประพฤติวัตรทดสอบตนเองก่อน เรียกว่าอยู่ปริวาส(ตติยปริวาส) เป็นเวลา 4 เดือน ใจก็ไม่ท้อถอยกลับ
กล้าเสนอตัวประพฤติวัตรทดสอบเพิ่มเป็นเวลารวมถึง 4 ปี ส่วนผู้ขาดความเพียรอยากบรรลุความสำเร็จ
เหมือนกัน แต่พอได้ยินว่าต้องใช้เวลานานเป็นปีก็หมดแรง ถอยหลัง ถ้าอยู่ระหว่างปฏิบัติธรรมก็ฟุ้งซ่าน
จิตใจจนวายปฏิบัติได้ผลยาก คนที่มีความเพียรเท่ากบมีแรงหนุน เวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม
จิตใจจะแน่วแน่ มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมารถเกิดขึ้นได้ เรียกว่า วิริยสมารถ พร้อมทั้ง ปรานสสังขาร
คือ ความเพียรสร้างสรรค์เข้าประกอบคู่ไปด้วยกัน

2.2 ประเภทของความขยันหมั่นเพียร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ(2529: 3) ได้กำหนดขอบข่ายของความ
ขยันหมั่นเพียร ไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจ
มุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆบางอย่าง ก็มานะทำ
จนกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่าน
หนังสือ ค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษา
บทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่
ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

2. ความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานของตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงาน ศึกษางาน ฝึกฝนตนเอง ให้มีความสามารถ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเองในด้านอาหาร(เช่น พยายามฝึกหัดปรุงอาหารรับประทานเอง) ที่อยู่อาศัย(เช่น พยายามจัด ตกแต่ง ตกแต่ง ซ่อมแซมรักษาความสะอาดเป็นประจำ) เครื่องนุ่งห่ม(เช่น พยายาม ซ่อมแซม ตกแต่ง และซักกรีดอยู่เสมอ) ใช้เวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานดังกล่าวอยู่เสมอ และคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

3. ความขยันหมั่นเพียรในงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าว มาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี ไม่เลื่องงานหรือรังเกียจงานโดยยึดถือวัตถุ(เงิน สถานที่ ฯลฯ) หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษา และสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความขยันหมั่นเพียร

วันเพ็ญ เกาสมบัติ (2536) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความมานะอดทนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานครพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมานะอดทนในระดับสูง รองลงมา คือ ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อของนักเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ

ยุพดี ปิตตะคุ (2537) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัด กรุงเทพมหานคร” โดยมีจุดมุ่งหมายในการทำวิจัย คือ เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 สังกัดโรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ จำนวน 16 คน แยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 8 คน เหตุผลที่ใช้กลุ่มตัวอย่างน้อยเพราะว่าในการศึกษาต้องมีการสังเกตในรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียนเป็นรายบุคคล ผลการศึกษาได้ข้อค้นพบดังนี้

นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วสันต์ จุลพล (2540) ทำวิทยานิพนธ์เรื่องผลของการปรับพฤติกรรมจริยธรรมความเมตตา กรุณาและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดยะลา โดยมีจุดมุ่งหมาย1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลองใช้วิธีปรับพฤติกรรมของกลุ่มทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ก่อนและหลังการทดลองโดยการสอนตามปกติของกลุ่มควบคุม และ3)เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 40 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปรับพฤติกรรมจริยธรรมมีพฤติกรรมจริยธรรมความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียรสูงกว่าก่อนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปรับพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติมีพฤติกรรมจริยธรรม ความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียร หลังการสอนกับก่อนการสอนไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปรับพฤติกรรมจริยธรรมมีพฤติกรรมจริยธรรมความเมตตาและความขยันหมั่นเพียร สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศักดิ์ชัย มโนวงศ์ (2544) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองเต่า จังหวัดเชียงใหม่” พบว่าพฤติกรรมด้านความขยัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.38 เมื่อพิจารณารายการพฤติกรรมที่พบสองลำดับแรกซึ่งอยู่ในลำดับมาก ได้แก่ การใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทุกครั้ง และแต่งตัวไปโรงเรียนแต่เช้า พฤติกรรมสองลำดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียน และทำงานได้สำเร็จที่ตั้งใจไว้เสมอ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนระดับมัธยม

3.1 ความหมายของคู่มือ

ณิชาภา เจริญรุ่งเรืองชัย (2547: 28) ให้ความหมายของคู่มือ หมายถึง หนังสือ หรือเอกสารที่ใช้เป็นแนวปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ใช้สามารถดำเนินงานในเรื่องนั้นด้วยตนเอง ได้อย่างถูกต้อง

สมพล ศักดิ์ทวีกุลกิจ (2546: 5) ได้ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้โดยมุ่งหวังให้ผู้ใช้สามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองได้

ปราณี กรุณวงศ์ (2546: 10) ได้ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือ เป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือนำไปศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

มงคล ชื่นชม (2545: 53) ได้ให้ความหมายของคู่มือ ไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติตามในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้สามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคนอื่นๆ (2539: 127-132) ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติในสิ่งต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในส่วนคู่มือครู หมายถึง หนังสือที่ใช้เป็นแนวทางเกี่ยวกับการแนะนำ วิธีการ กิจกรรม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ แหล่งข้อมูล แหล่งอ้างอิง ส่วนใหญ่แล้วใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน และครูใช้ศึกษาด้วยตนเองได้

เวบสเตอร์(มงคล ชื่นชม. 2545: 53 อ้างอิงจาก Webster.1983:1097-1098) ให้ความหมายของคู่มือการสอนว่าคือหนังสือที่บรรจุเนื้อหาตามหลักวิชาและใช้เป็นหลักการสอนระหว่างครูและนักเรียน

เดล(มงคล ชื่นชม. 2545: 53 อ้างอิงจาก Dale. 1969: 665) อธิบายความหมายของคู่มือการสอนว่า คู่มือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญเป็นแหล่งฐานในด้านความคิดการสอนวิชาต่างๆ

พอจะสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง เอกสารการสอนที่เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถศึกษาปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

3.2 ลักษณะและประเภทของคู่มือ

ณิชาภา เจริญรุ่งเรืองชัย (2547: 34) ได้กล่าวว่า คู่มือที่ดีนั้นต้องประกอบไปด้วย

1. ต้องระบุความสำคัญ และประโยชน์ของคู่มือที่จะนำไปใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
3. กำหนดคำชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจขั้นตอนในการนำคู่มือไปใช้อย่างถูกต้อง
4. เนื้อหาในเล่มต้องมีความเหมาะสมกับผู้ศึกษา
5. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย

6. การนำเสนอเป็นขั้นตอนและทันสมัยสะดวกแก่การใช้

7. จัดรูปเล่มให้มีความน่าสนใจ

8. มีแหล่งอ้างอิงสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้

คิริบุญ จงวุฒิเวทย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ (ธัชภา เจริญรุ่งเรืองชัย, 2547: 33 อ้างอิงจากคิริบุญ จงวุฒิเวทย์ และมาเรียม นิลพันธุ์, 2542: 17-18) ได้กำหนดลักษณะคู่มือที่ดีเป็น 3 ด้านตามความเหมาะสม คือ

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือ ควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากเกินไป จนทำให้ผู้เรียนไม่สนใจจะหยิบอ่าน

1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้ที่จะศึกษา

1.3 การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้

1.4 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่องเพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย

1.5 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. รูปแบบ

2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ

2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่มควรทำให้น่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ

2.5 ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปหายาก หรือเป็นเรื่องๆ

ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.2 มีแผนภูมิตารางตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้เพื่อประสานงานต่างๆ ได้สะดวก และรวดเร็ว

3.4 บอกสิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

เอกวุฒิ ไกรมาก(ธัชภา เจริญรุ่งเรืองชัย, 2547: 34 อ้างอิงจาก เอกวุฒิ ไกรมาก, 2541 : 57) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของคู่มือไว้ว่า

1. สามารถเข้าใจเนื้อหาขอบข่ายหรือสิ่งที่จะสอนได้อย่างกระจ่างชัด เช่น มองเห็นโครงสร้างของการสอนทั้งหมด

2. ช่วยให้สามารถดำเนินตามแนวทางและขั้นตอนต่างๆ ได้ดี โดยสามารถดัดแปลงและยืดหยุ่นได้เองไม่เป็นแนวทางบังคับ ต้องเสนอแนวทางโดยสามารถให้ปฏิบัติงานคล่องขึ้น

3. กิจกรรมที่เสนอแนะ หรือกำหนดไว้ ควรมีการทดลองใช้กับเด็กวัยนั้นๆ เด็กสนใจปฏิบัติได้จึงควรใช้และเลือกได้บ้าง

4. แนวทางเขียนเน้นย้ำปฏิบัติที่มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่องนั้นคือต้องเน้นย้ำไปทางเดียวกัน

5. ความแปลกใหม่ของกิจกรรม ควรส่งเสริมแก่ผู้ปฏิบัติโดยค่อยเป็นค่อยไปมิได้มุ่งกระจายให้แนวใหม่ทั้งหมด แต่การใช้แนวปฏิบัตินั้นๆ ต้องเป็นการปฏิบัติได้และได้ผลด้วย

6. รูปแบบและวิธีการ (ขั้นตอน) ที่เป็นแนวทางในการเขียนคงรูปแบบ และขั้นตอนโดยสม่ำเสมอเพื่อสะดวกแก่การใช้

คู่มือมีหลายประเภทและมีผู้กำหนดประเภทของคู่มือไว้ ดังนี้

ณิชาภา เจริญรุ่งเรืองชัย (2547: 29) ได้แบ่งประเภทของคู่มือเป็น 2 ประเภท คือ

1. คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง คู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรเทคนิควิธีการเรียนการสอนในร่วมกับหนังสือเรียน

2. คู่มือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนทั่วไป หมายถึง เป็นคู่มือที่เสนอแนวทางเทคนิคในการดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับโครงการที่สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น คู่มือโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน คู่มือโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น

ปราณี กรุณวงษ์ (ณิชาภา เจริญรุ่งเรืองชัย. 2547: 29 อ้างอิงจากปราณี กรุณวงษ์. 2546: 11) ได้สรุปประเภทของคู่มือไว้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับวิชาใดวิชาหนึ่งหรือระดับชั้นเรียนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น

2. คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไปเป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางเทคนิควิธีดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. คู่มือโดยตรง เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (มณฑล ชื่นชม. 2545: 53 อ้างอิงจากปรีชา ช้างขวัญยืน. 2539: 127-132) อธิบายว่าโดยทั่วๆ ไปหนังสือคู่มือที่พบกันมี 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. คู่มือครู (Teacher's manual or handbook) เป็นหนังสือที่เป็นแนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระวิธีการ กิจกรรมสื่อวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ ปกติมักจะใช้คู่กับตำราเรียน

2. คู่มือผู้เรียน: แบบฝึกหัด (Student's manual or workbook) คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราเรียนปกติ ประกอบไปด้วยสาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหา หรือ คำถามที่ว่างสำหรับเขียนคำตอบและการทดสอบ ปัจจุบันอาจใช้ควบคู่ไปกับหนังสืออื่นๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น บทเรียน วีดิทัศน์ หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

3. คู่มือทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่านโดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

3.3 เทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย

1. การเล่านิทาน

กุหลาบ ดันติผลาชีวะ (2541: 16-17) กล่าวถึงการเล่านิทานว่ามีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับ แต่ละขั้นตอนของการเล่าต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจผู้ฟังแม้ว่านิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการเล่าทุกครั้งไม่สามารถตรึงให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ แต่กระบวนการการเล่านั้นจะมีขั้นตอนการเตรียมการที่นอกจากจะทำให้เด็กสนใจดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการแล้ว ต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับการฟังนิทานด้วย ในการเตรียมการเพื่อการเล่านิทาน ถ้าครูเป็นผู้เล่า ครูควรจัดเตรียมเนื้อหาในนิทานก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากในหนังสือนิทาน ครูต้องอ่านให้เข้าใจ จำเนื้อเรื่องให้ได้ เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องเป็นราวมีหยุดพัก ถามตอบจะทำให้เข้าใจง่ายไม่ลืม

การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่หนึ่งของเด็กกับครูต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อย เพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือ หรือภาพอื่น ๆ บนตักในระดับสายตาเด็ก ขณะเล่าควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู แล้วครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการให้เด็กร้องเพลงดูภาพหรือกล่าวคำจูงใจเพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟัง เมื่อพร้อมแล้วจึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทาน หากมีจุดประสงค์ของการฟังต้องบอกเด็กด้วย

การดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดอย่างเดียวหรือใช้ภาษาท่าทาง หรือใช้สื่อประกอบต่างๆ ทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ บทสนทนาอาจใช้ภาษาท้องถิ่น หรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชินจะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น

การสรุปเรื่อง ขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะของตัวแสดงในเรื่อง ความรู้และคำสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวน และเก็บข้อมูลความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือน ทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

2. การใช้บทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2546: 72) กล่าวถึงการใช้บทบาทสมมติว่าเป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สวมอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก เจตคติและอคติต่างๆของตน ด้วยเหตุนี้การสอนแบบนี้จึงสามารถใช้สอนคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมได้ดี เพราะทั้ง 3 เรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องกับจิตใจและความรู้สึกโดยตรง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 53) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่องปัญหาหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาท หรือแสดงบทบาทนั้นตามความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ของผู้เรียนที่คิดว่าควรจะเป็น ภายหลังของการแสดงบทบาทสมมติจะต้องมีการอภิปรายทั้งด้านความรู้และพฤติกรรมของ ผู้แสดงเพื่อการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์.

3. การใช้เทคนิคแม่แบบ

สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์ (2542: 7-8) ให้ความหมาย การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบจากนิทานที่ครูเล่าให้ฟังซึ่งแสดงถึงการมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ผลจากการสังเกตจะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ โดยแบ่งวิธีการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้นๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบโดยแจกเอกสารที่แสดงเรื่องราวของแม่แบบให้นักเรียนและผู้วิจัยอ่านเรื่องราวนั้นให้นักเรียนฟังเพื่อให้นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมแม่แบบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลดีและผลเสียที่เกิดจากพฤติกรรมของแม่แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบนั้น

ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ให้ความหมาย แม่แบบหรือตัวแบบ(Models) หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ(สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์. 2542: 38 อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530: 61)

การใช้เทคนิคแม่แบบ(Modeling Technique) เป็นกลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกตหรือผู้ประสงค์จะเลียนแบบสนใจ(Bandura. 1968: 99-108) การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดจากการทำตามผู้อื่น ดังนั้นเด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบ โดยแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เร้า และเป็นเรื่องราวให้ผู้เรียนสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่

ให้ประโยชน์กว้างขวางและมีข้อดีอยู่หลายประการ คือ ช่วยให้ผู้เรียนรู้โมทัศน์ที่ซับซ้อนหรือยากๆ ได้ดีและรวดเร็ว (Patterson. 1974: 138-139)

สำหรับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แม่แบบนั้น แบบดورا กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนอันเกิดจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมจากผู้อื่น และพฤติกรรมนั้นๆ จะชี้นำพฤติกรรมของเขาได้ กระบวนการนี้เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Bandura. 1977: 22-29) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1.ความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญของแม่แบบไว้อย่างละเอียดโดยการสังเกต และสามารถสรุปรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาได้อย่างเป็นขั้นตอน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการของความสนใจในการเรียนรู้ด้วยการสังเกตนี้มีมาก เช่น ลักษณะของผู้สังเกตในด้านการรับรู้ การรวบรวมและการแปลความหมายจากสิ่งที่ได้สังเกตอันเป็นผลจากประสบการณ์เดิมของผู้สังเกต ลักษณะหรือการแสดงออกของแม่แบบที่แปลกหรือดึงดูดความสนใจได้มากเพียงไร มีความชัดเจนหรือความซับซ้อนของแม่แบบมากน้อยแค่ไหน

2.กระบวนการจำ เป็นกระบวนการของการจำอันเกิดจากการรวบรวมพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตไว้ทุกครั้ง การเก็บจำนี้จะกระทำในรูปของสัญลักษณ์ ซึ่งกระบวนการในการสร้างสัญลักษณ์นี้จะช่วยให้จำพฤติกรรมของแม่แบบได้ แม้ว่าจะได้เห็นแม่แบบเพียงช่วงเวลาอันสั้น

3.การแสดงออก เป็นกระบวนการของการดัดแปลงสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นแม่แบบพฤติกรรมมาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม เมื่อมนุษย์เรามีข้อมูลที่เป็นสัญลักษณ์อยู่ในความทรงจำแล้วจะมีการแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาภายหลังได้ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกในครั้งแรกๆ อาจจะยังไม่ถูกต้องทีเดียว เพียงแต่แสดงได้ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของแม่แบบเท่านั้น แล้วเขาจะค่อยๆ ปรับแก้ไขพฤติกรรมของตนเองจนกว่าจะได้รับผลที่พึงพอใจ

4.การจูงใจ เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออก ในการเรียนรู้ทางสังคมนั้น มนุษย์ไม่อาจแสดงออกได้ตามที่รับรู้มาทั้งหมด แต่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองมากกว่าการเลือกในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และจะประเมินคุณค่าของแม่แบบ โดยการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจไว้ และไม่ยอมรับเอาสิ่งที่ตนไม่พึงพอใจ ดังนั้นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งในการใช้ตัวแบบต้องมีการจูงใจโดยการให้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวก เพื่อกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมการเลียนแบบออกมาและเป็นการเสริมให้พฤติกรรมนั้นเกิดมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น พฤติกรรมการเลียนแบบที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบองค์ประกอบของการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจต่อแม่แบบอย่างแท้จริง จนสามารถจดจำและสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของแม่แบบได้ และประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนองด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ในที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นจุฬาราชวรอุทิศ) สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 23 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน เป็นนักเรียนหญิง 11 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
2. คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

1. แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

การสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ภาพประกอบ 1 กรอบการสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ กรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย พร้อมทั้งทำแบบสำรวจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย 1 ชุด สำหรับครู ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนปฐมวัย

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดนิยามปฏิบัติการของความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

3. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยได้ศึกษาจากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องความเพียรของเด็กวัยอนุบาลของ สุดารัตน์ พลแพงพา (2544: 76-107) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด โดยสร้างให้มีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการได้แก่ เต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย พอใจในการทำงานของตน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา อดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 65 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดความขยันหมั่นเพียรที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดกับจุดประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมของภาษาและรูปภาพที่ใช้ ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์อรพรรณ เล่าหัตถพงษ์บุรี นักจิตวิทยา 8 ว สำนักพัฒนาระบบงาน
ยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

5. แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

6. ผู้วิจัยนำแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดไทรรัตนาราม (ชั้นอนุบาลปีที่ 1) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

7. ผู้วิจัยนำแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ผ่านการทดลองใช้ (Try-out) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากนั้นนำ

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ หลังจากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัด เท่ากับ 0.51

8. ผู้วิจัยนำแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนวัดไทรรัตนาราม (ชั้นอนุบาลปีที่ 1) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี่ โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจหาคำตอบจากรูปภาพ 2 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรจำนวน 16 ข้อ โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

- ข้อ 1-4 วัดความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- ข้อ 5-7 วัดความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน
- ข้อ 8-10 วัดความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จตามกำหนดเวลา
- ข้อ 11-13 วัดความขยันหมั่นเพียรด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
- ข้อ 14-16 วัดความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

เกณฑ์การให้คะแนน

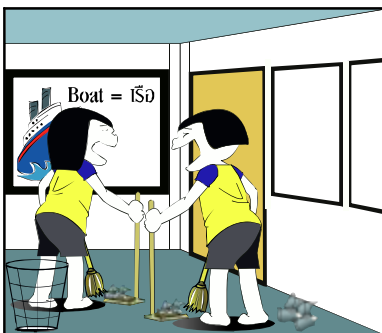
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กตอบได้ถูก
- 0 คะแนน หมายถึง เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ

ตัวอย่างแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

- ข้อ 1. คุณครูให้ทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครทำความสะอาดห้องเรียนเสร็จก่อนเพื่อน?

ภาพ 1 โต้งแอบเล่นเครื่องบินอยู่คนเดียว

ภาพ 2 นัทช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง

ข้อ 2. คุณแม่ให้ออฟรดน้ำต้นไม้ นักเรียนคิดว่าออฟจะทำอะไร?

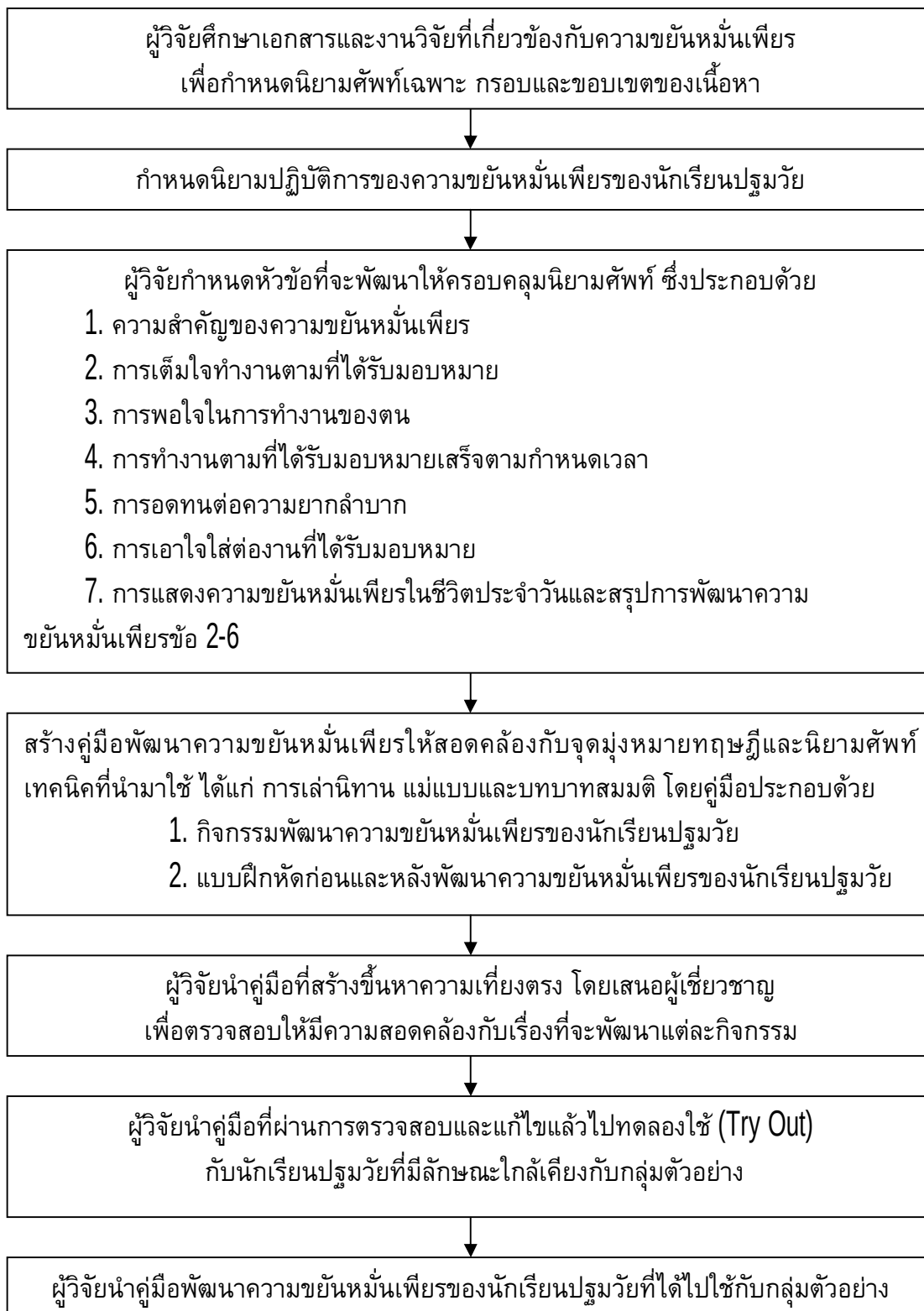

ภาพ 1 ออฟช่วยคุณแม่รดน้ำต้นไม้

ภาพ 2 ออฟออกไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ

2. คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

การสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
ภาพประกอบ 2 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะกรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

2. ผู้วิจัยกำหนดนิยามปฏิบัติการของความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

3. ผู้วิจัยศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ เพื่อที่จะจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม จากนั้นกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ในหัวข้อเรื่องดังนี้

3.1 ความสำคัญของความยั่งยืนหมั่นเพียร	จำนวน	30 นาที
3.2 การตั้งใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	จำนวน	30 นาที
3.3 การพอใจในการทำงานของตน	จำนวน	30 นาที
3.4 การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย		
จนเสร็จตามกำหนดเวลา	จำนวน	30 นาที
3.5 การอดทนต่อความยากลำบาก	จำนวน	30 นาที
3.6 การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	จำนวน	30 นาที
3.7 การแสดงความยั่งยืนหมั่นเพียรในชีวิตประจำวัน		

และสรุปการพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ข้อ 3.2-3.6 จำนวน 30 นาที

4. ผู้วิจัยสร้างคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิคการเล่านิทาน บทบาทสมมติ และเทคนิคแม่แบบ โดยในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยจะประกอบด้วย

4.1 คู่มือการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

4.2 กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยโดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

- 4.2.1 ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
- 4.2.2 ชื่อกิจกรรม
- 4.2.3 เทคนิคที่นำมาใช้
- 4.2.4 เวลา
- 4.2.5 วัตถุประสงค์
- 4.2.6 สื่อการเรียนรู้

4.2.7 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

4.2.8 การประเมินผล

4.2.9 กิจกรรม

4.3 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

4.3.1 สร้างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยกำหนดข้อคำถามและตัวเลือกให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านนั้นมากน้อยเพียงใด มีจำนวน 5 แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมีจำนวน 5 ข้อ โดยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังทำการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในแต่ละกิจกรรม

4.3.2 ลักษณะของแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยเป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจเลือกคำตอบจากรูปภาพ 2 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงความขยันหมั่นเพียร โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบ ดังนี้

1	คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบได้ถูก
0	คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ
หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ			

5. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของเรื่องที่จะพัฒนาในแต่ละกิจกรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นชุดปฐมวัย) จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

7. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ได้ตรวจสอบหาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นชุดปฐมวัย) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 จำนวน 19 คน และนักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 2/1 จำนวน 23 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวม 7 ครั้งๆ ละ 30 นาที ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างเวลา 08.30-09.00 นาฬิกา และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างเวลา 09.00-09.30 นาฬิกา

ตัวอย่างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

1. ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ครั้งที่ 3 : ความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน
ชื่อกิจกรรม	หนูเหนื่อย
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบ เรื่อง “หนูเหนื่อย”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยเล่านิทาน เรื่อง “หนูเหนื่อย” โดยให้เด็กแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าหนูเหนื่อยเป็นเด็กดีหรือไม่
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของหนูเหนื่อย
- 3) ถ้านักเรียนเป็นหนูเหนื่อย นักเรียนจะท้ออย่างไรหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็นด้านการพอใจในการทำงาน

ของตน

6) ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตนมาใช้ในการปฏิบัติงานชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทาน เรื่อง “หนูหน้อย” และข้อดีข้อเสียของการกระทำในลักษณะต่างๆ ที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้รวมทั้งการนำไปใช้ในชีวิตจริง จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทาน เรื่อง “หนูหน้อย” ให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

นิทานเรื่อง “หนูหน้อย”

หนูหน้อยเป็นเด็กหญิงตัวน้อยแก้มใสปากแดง หน้าตาน่ารัก อีกไม่กี่วันหนูหน้อยเด็กดีก็จะมีอายุครบ 5 ขวบแล้ว หนูหน้อยตื่นเช้าได้เองโดยไม่ต้องให้คุณแม่ปลุก หลังจากตื่นนอน หนูหน้อยก็เก็บที่นอน ทำความสะอาดห้องเอง จนเป็นระเบียบเรียบร้อย หนูหน้อยอาบน้ำเอง แปรงฟันเอง ไม่ต้องให้คุณแม่ช่วยทำให้แล้ว หนูหน้อยแต่งตัวเอง สวมเสื้อผ้า จัดกระเป๋า สวมรองเท้า คุณแม่ ชื่นชมในตัวหนูหน้อยจึงกอดและหอมแก้มหนูหน้อยและสัญญาว่าจะพาหนูหน้อยไปเที่ยวสวนสนุก หนูหน้อยดีใจที่ทำให้คุณแม่ภูมิใจ และสัญญาว่าจะเป็นเด็กดีตลอดไป

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ครั้งที่ 3 : ความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน
ชื่อกิจกรรม	เจ้าชายหัวผักกาด
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด” มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเจ้าชายหัวผักกาดเป็นคนขยันหรือไม่
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าชายหัวผักกาดอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยม นักเรียนจะทำอย่างเจ้าของโรงเตี๊ยมหรือไม่

เพราะอะไร

4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น หรือเคยเจอเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน

5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตนมาใช้ในการปฏิบัติงานชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง“เจ้าชายหัวผักกาด” และข้อดีข้อเสียจากการกระทำรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทานให้เด็กฟัง และเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

นิทานเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่น้องสองคน พี่ชายเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยมร่ำรวย น้องชายเป็นชาวนายากจน มีอาชีพปลูกหัวผักกาดขาย แม้จะได้เงินน้อยไม่ร่ำรวย แต่ชาวนาก็พอใจที่จะปลูกผักกาดขาย ในฤดูใบไม้ผลิวันหนึ่ง ชาวนาหว่านเมล็ดหัวผักกาดเหมือนเช่นเคยทุกวัน หัวผักกาดต้นหนึ่งเจริญเติบโตไม่ยั้ง โดยไม่มีที่ท่าว่าจะหยุดโต ผู้คนจากทุกสารทิศเดินทางมาชมหัวผักกาดยักษ์ ต่างก็พากันขนานนามเขาว่า “เจ้าชายหัวผักกาด” ชาวนาไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดีกับหัวผักกาดยักษ์ ดังนั้นชาวนาจึงขุดหัวผักกาดยักษ์ นำขึ้นทูลถวายพระราชฯ พระองค์สุดแสนประหลาดพระทัยที่ได้รับของขวัญแปลกประหลาดเช่นนี้ พระราชฯได้พระราชทานเงินทอง ที่นา และทุ่งหญ้าให้ชาวนาจนเขามีฐานะร่ำรวยกว่าผู้เป็นพี่ชาย เมื่อเจ้าของโรงเตี๊ยมผู้เป็นพี่ชายทราบข่าวความร่ำรวยของน้องชาย ก็อดอิจฉาไม่ได้ เจ้าของโรงเตี๊ยมครุ่นคิดวางแผนจึงได้นำม้าพันธุ์ดีฝูงใหญ่ และทองคำหีบโตขึ้นทูลเกล้าถวายพระราชฯ พระราชฯรับของขวัญค่าควรเมือง และตรัสว่า ข้าไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะตอบแทนของล้ำค่าที่เจ้านำมาถวายได้ นอกจากหัวผักกาดยักษ์ที่เป็นของแปลกประหลาดที่สุดในแผ่นดิน

เจ้าของโรงเตี๊ยมหนึ่งอึ้ง พุดไม่ออก บอกไม่ถูกได้แต่รับคำ และชนหัวผักกาดยักษ์กลับบ้านไปเมื่อกลับถึงบ้านก็ได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ภรรยาฟัง กลับโดนภรรยาดุซ้ำอีกทำให้เจ้าของโรงเตี๊ยมแค้นเคืองใจเป็นยิ่งนัก

2. ตัวอย่างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจในการทำงานของตน

ข้อ 1 หึงสอบได้ที่ 1 นักเรียนคิดว่าน้องหึงจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 หึงร้องไห้ เสียใจที่คุณแม่ไม่มีของขวัญให้

ภาพ 2 น้องหึงดีใจที่สอบได้ที่ 1

- ข้อ 2 คุณครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีมาส่งป้อมใต้เกรด B นักเรียนคิดว่าป้อมจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 เสียใจที่คุณครูไม่ให้เกรด A จึงทิ้งรูปภาพลงถังขยะ

ภาพ 2 ดีใจที่ได้ B และนำกลับไปอวดคุณแม่ที่บ้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับชั้น เพื่อนัดหมาย กำหนดวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการทดลองดังนี้
 - 3.1 ก่อนนำคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยไปใช้ ผู้วิจัยวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็ก โดยใช้แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยกับนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม(ชั้นอนุบาลปีที่ 1)สังกัด กรุงเทพมหานคร เป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวม 7 ครั้ง ครั้งๆ ละ 30 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่ 21 กุมภาพันธ์ 2550 สิ้นสุด 1 มีนาคม 2550 ขั้นตอนในการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย มี 6 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรเพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านที่จะพัฒนามากน้อยเพียงใด ก่อนได้รับการพัฒนา

3.2.2 ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาตอบโต้ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3.2.3 ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม

3.2.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันสรุปเรื่องที่พัฒนา โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าของความขยันหมั่นเพียรด้านนั้นๆ ทั้งที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรมากน้อยเพียงใดหลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว

3.2.6 ขั้นประเมินผลผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

4. หลังจากการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ผู้วิจัยได้วัดความขยันหมั่นเพียรของเด็ก โดยใช้แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ซึ่งเป็นชุดเดียวกัน กับแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ให้เด็กทำก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ตาราง 1 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	การพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	กิจกรรม	เทคนิค
อนุบาลปีที่ 1				
พ. 21 ก.พ.50	8.30-09.00	ความสำคัญของความขยันหมั่นเพียร	กระต่ายกับเต่า	การเล่านิทาน
พ. 22 ก.พ.50	8.30-09.00	การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	โรสสาวน้อยคนขยัน	การเล่านิทาน
ศ. 23 ก.พ.50	8.30-09.00	การพอใจในการทำงานของตน	หนูหน้อย	การเล่านิทาน
จ. 26 ก.พ.50	8.30-09.00	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จตามกำหนดเวลา	เด็กดีเชื่อฟัง	บทบาทสมมติ
อ. 27 ก.พ.50	8.30-09.00	การอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน	รางวัลของผึ้งแสนขยัน	การเล่านิทาน
พ. 28 ก.พ.50	8.30-09.00	การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	โบโซ่กับโมโม	การเล่านิทาน
พ. 1 มี.ค.50	8.30-09.00	การแสดงความขยันหมั่นเพียรในชีวิตประจำวัน	เด็กดี คือ เด็กขยัน	แม่แบบ
อนุบาลปีที่ 2				
พ. 21 ก.พ.50	09.00-09.30	ความสำคัญของความขยันหมั่นเพียร	มดกับต๊กแตน	การเล่านิทาน
พ. 22 ก.พ.50	09.00-09.30	การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	เอื้อยกับอ้าย	การเล่านิทาน
ศ. 23 ก.พ.50	09.00-09.30	การพอใจในการทำงานของตน	เจ้าชายหิวผัดกาด	การเล่านิทาน
จ. 26 ก.พ.50	09.00-09.30	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จตามกำหนดเวลา	ใครเสร็จก่อนนะ	บทบาทสมมติ
อ. 27 ก.พ.50	09.00-09.30	การอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน	กากับเหยือกน้ำ	การเล่านิทาน
พ. 28 ก.พ.50	09.00-09.30	การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	หนูจะอย่างไร	บทบาทสมมติ
พ. 1 มี.ค.50	09.00-09.30	การแสดงความขยันหมั่นเพียรในชีวิตประจำวัน	ซินเดอเรลล่า	แม่แบบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม
2. ศึกษาประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น
3. เปรียบเทียบคะแนนความยั่งยืนหมั่นเพียรที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตร t-test for dependent samples
4. เปรียบเทียบคะแนนความยั่งยืนหมั่นเพียรที่ได้จากการทำแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียรก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตร t-test for dependent samples
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows โดยมีสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 5.1 สถิติพื้นฐาน
 - 5.1.1 คะแนนเฉลี่ย
 - 5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ของแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2527: 69) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย จากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 211) ดังนี้

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_u	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 198) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัดทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนนักเรียนที่ทำได้ในข้อหนึ่งๆ นั่นคือ สัดส่วนของคนทำถูกกับคนทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนนักเรียนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือคือ $1-p$
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดฉบับนั้น

5.2.4 หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย โดยใช้สูตรดังนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	$\sum x$	=	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	A	=	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	N	=	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการใช้คู่มือ) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	$\sum F$	=	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	B	=	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร
	N	=	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความชันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือในแต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตร t-test for dependent samples (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 104) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
Σx	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการใช้คู่มือ) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
ΣF	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความชำนาญนั้นเพียร
ΣD	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ΣD^2	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตร t-test for dependent samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้น ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2, 3

ตาราง 2 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละกิจกรรมและรวมทุกกิจกรรมของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (n = 19)

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	59	5	62.11	87	5	91.58	67.82
การพอใจในการทำงานของตน	60	5	63.16	83	5	87.37	72.29
การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	57	5	60.00	80	5	84.21	71.25
การอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน	57	5	60.00	81	5	85.26	70.37
การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	58	5	61.05	78	5	82.11	74.35
รวมทุกกิจกรรม	58.20	5	61.26	81.80	5	86.11	71.22

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 รวมทุกกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 71.22 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 67.82 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 62.11 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 91.58

ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการพอใจในการทำงานของตน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.29 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 63.16 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 87.37

ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.25 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 60.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.21

ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการอดทนต่อความยากลำบาก มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 70.37 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 60.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 85.26

ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.35 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 61.05 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 82.11

ตาราง 3 ค่าประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละกิจกรรมและ รวมทุกกิจกรรมของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (n = 23)

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	69	5	60.00	92	5	80.00	75.00
การพอใจในการทำงานของตน	70	5	60.86	96	5	83.48	72.90
การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จ ตามกำหนดเวลา	75	5	65.22	98	5	85.22	76.53
การอดทนต่อความยากลำบากใน การทำงาน	78	5	67.83	103	5	89.57	75.72
การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	70	5	60.86	93	5	80.87	75.25
รวมทุกกิจกรรม	70.20	5	62.95	96.40	5	83.83	75.09

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 รวมทุกกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 75.09 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.00 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 60.00 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 80.00

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการพอใจในการทำงานของตน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.90 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 60.86 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 83.48

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.53 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 65.22 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 85.22

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.72 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 67.83 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 89.57

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.25 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 60.86 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 80.87

2. เปรียบเทียบคะแนนความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความยั่งยืนหมั่นเพียรก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละระดับชั้น ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4, 5 และ 6

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ความขยันหมั่นเพียรด้าน	จำนวนข้อ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ก่อนการใช้คู่มือ		หลังการใช้คู่มือ	
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (n = 19)							
การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	4	1	4	2.11	0.71	3.16	0.57
การพอใจในการทำงานของตน	3	0	3	1.58	0.67	2.58	0.48
การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	3	1	3	1.74	0.62	2.68	0.49
การอดทนต่อความยากลำบาก	3	1	3	1.89	0.41	2.53	0.48
การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3	1	3	1.84	0.67	2.68	0.49
รวมทุกด้าน	16	4	16	1.83	0.62	2.73	0.50
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (n = 23)							
การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	4	1	4	1.87	0.61	3.22	0.57
การพอใจในการทำงานของตน	3	1	3	1.43	1.00	2.65	0.49
การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	3	2	3	1.61	0.57	3.26	1.84
การอดทนต่อความยากลำบาก	3	0	3	1.61	0.64	2.70	0.44
การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3	1	3	1.74	0.52	2.61	0.94
รวมทุกด้าน	16	5	16	1.65	0.67	2.89	0.86

จากตาราง 4 พบว่า ภายหลังจากการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ตาราง 5 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียรก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย (n = 19)

ความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1		$\bar{x}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การเต็มใจทำงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	ก่อนการใช้คู่มือ	2.11	0.73	40	20	21	8.752**
	หลังการใช้คู่มือ	3.16	0.60	60			
การพอใจในการทำงาน ของตน	ก่อนการใช้คู่มือ	1.58	0.69	30	19	27	6.538**
	หลังการใช้คู่มือ	2.58	0.51	49			
การทำงานที่ได้รับ มอบหมายเสร็จตาม กำหนดเวลา	ก่อนการใช้คู่มือ	1.68	0.58	32	20	26	8.752**
	หลังการใช้คู่มือ	2.73	0.45	52			
การอดทนต่อความ ยากลำบากในการ ทำงาน	ก่อนการใช้คู่มือ	1.89	0.65	36	12	14	4.609**
	หลังการใช้คู่มือ	2.52	0.51	48			
การเอาใจใส่ต่องานที่ ได้รับมอบหมาย	ก่อนการใช้คู่มือ	1.84	0.68	35	16	20	6.096**
	หลังการใช้คู่มือ	2.68	0.47	51			
รวม	ก่อนการใช้คู่มือ	1.82	0.67	173	87	108	4.969**
	หลังการใช้คู่มือ	2.73	0.51	260			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ($n = 23$)

ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2		$\bar{x}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การเต็มใจทำงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	ก่อนการใช้คู่มือ	1.86	0.62	43	31	53	9.052**
	หลังการใช้คู่มือ	3.21	0.59	74			
การพอใจในการทำงาน ของตน	ก่อนการใช้คู่มือ	1.65	0.57	38	28	29	9.183**
	หลังการใช้คู่มือ	2.65	0.48	61			
การทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จตาม กำหนดเวลา	ก่อนการใช้คู่มือ	1.60	0.58	37	24	36	7.091**
	หลังการใช้คู่มือ	2.65	0.48	61			
การอดทนต่อความ ยากลำบากในการ ทำงาน	ก่อนการใช้คู่มือ	1.60	0.65	37	25	31	12.500**
	หลังการใช้คู่มือ	2.69	0.47	62			
การเอาใจใส่ต่องานที่ ได้รับมอบหมาย	ก่อนการใช้คู่มือ	1.73	0.54	40	23	32	9.183**
	หลังการใช้คู่มือ	2.73	0.44	63			
รวม	ก่อนการใช้คู่มือ	1.69	0.59	195	131	181	5.389**
	หลังการใช้คู่มือ	2.79	0.49	321			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้นักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือ

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยซึ่งเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร และเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม (ชินชูใจราษฎร์อุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 23 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน เป็นนักเรียนหญิง 11 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
2. คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ให้นักเรียนปฐมวัยตอบแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก่อนการทดลอง
2. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวม 7 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างเวลา 08.30-09.00 นาฬิกา และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างเวลา 09.00-09.30 นาฬิกา
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนปฐมวัยตอบแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยหลังการทดลอง ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ให้เด็กทำก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย
4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples
3. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples (ดูภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2-3 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยมีค่าอยู่ระหว่าง 71.22 – 75.09 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 รวมทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 71.22

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 รวมทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 75.09

2. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples พบว่า คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น

3. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples พบว่า คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้นักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น(ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

อภิปรายผล

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยแต่ละกิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการ

คำนวณประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยมีค่าอยู่ระหว่าง 71.22 – 75.09 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในคู่มือมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทำให้สามารถกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาและเลือกเทคนิคต่างๆ มาใช้ในกิจกรรมได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัยของเด็ก อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความขยันหมั่นเพียร ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แตกต่างกัน แสดงว่าคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้นักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการสร้างคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรและเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลอง นอกจากนั้นคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมีเทคนิคการเล่น เทคนิคแม่แบบ และบทบาทสมมติ ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทางจริยธรรมด้านต่างๆ รวมทั้งความขยันหมั่นเพียรให้สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ชีราพร กุลนันทน์ (2544: 218) ที่กล่าวว่าในการสอนและเนื้อหาวิชาหรือสารสนเทศที่เป็นข้อความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยต้องผ่านทางการจัดกิจกรรม จึงจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความสนุกสนานน่าสนใจมากขึ้น กิจกรรมที่ต้องการคัดเลือกมาใช้นั้น ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับพัฒนาการและวัยของผู้เรียน ความน่าสนใจ ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความสนุกสนาน มีความหลากหลาย ซึ่งผู้กล่าวได้นแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมไว้ดังนี้ กิจกรรมการเล่าเรื่อง กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมการสร้างสถานการณ์ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมการใช้เพลง เกมและการละเล่น

3. เปรียบเทียบคะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสดงว่า กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยซึ่งมีการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการเล่านิทาน เทคนิคแม่แบบและบทบาทสมมติ สามารถนำมาส่งเสริมพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมในคู่มือประกอบด้วยเทคนิคที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งทำให้เด็กเกิดความสนใจ

การเล่านิทานนั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กในวัยนี้ชอบมาก เด็กสามารถเข้าใจและเรียนรู้พฤติกรรมการแสดง ความขยันหมั่นเพียรในด้านต่าง ๆ โดยผ่านเนื้อเรื่องและสื่อออกมาทางตัวละครที่อยู่ในนิทาน ทำให้เด็กเกิดการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เล่านิทานโดยมีการใช้หุ่นมือและหนังสือภาพประกอบ ย่อมทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากฟังนิทานและติดตามเรื่องราวจนจบด้วยความตั้งใจและเมื่อนิทานจบมีการสรุป สันทนาและตอบคำถามที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรตามเนื้อเรื่องในนิทานนั้น เด็กก็จะสามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ดี นิทานจึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวละครในเรื่องทำให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียรสูงขึ้น

เทคนิคบทบาทสมมติที่นำเข้ามาใช้ในกิจกรรมนั้นทำให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ เป็นทั้งผู้แสดงและผู้ชม เด็กได้สมมติตัวเองเป็นตัวแสดงในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากเข้ามามีส่วนร่วม เด็กมีอิสระในการตัดสินใจโดยการใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย หลังการแสดงจบแล้วมีการสรุป อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นการสะท้อนข้อมูลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะโดยธรรมชาติเด็กวัย 3-6 ปีจะมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งใหม่ๆ ที่พบเห็นรอบตัวเอง เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ด้วยการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเพื่อช่วยให้เด็กพัฒนาความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น ดังที่ ชีราพร กุลนันทน์ (2544: 220-221, 229-230) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นสื่อการสอนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพราะเด็กทุกยุคทุกสมัยชอบฟังนิทาน ดังนั้นการที่นำนิทานที่มีคุณค่ามีความหมายและมีประโยชน์มาเล่าให้เด็กฟังย่อมเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยสร้างสรรค์และพัฒนาให้เด็กปฐมวัยเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในอนาคตและการที่เด็กปฐมวัยรับฟังนิทานจากการเล่าโดยการใช้น้ำเสียง ท่าทางและอุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจ เช่น หนังสือภาพประกอบ ละครหุ่น ก็จะช่วยให้เด็กปฐมวัยสนใจฟังและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีตามตัวละครได้ด้วย และได้กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนหนึ่งที่เด็กได้แสดงอารมณ์ ท่าทางตามสถานการณ์หรือบทบาทที่สมมติขึ้น โดยให้เด็กได้มีโอกาสเลียนแบบตามความจริง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความรู้สึก อารมณ์ และเหตุผลที่ตนเองได้สวมบทบาท เพื่อพัฒนาสู่การปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีประสิทธิภาพเมื่อพบสถานการณ์ต่างๆ และสามารถนำความรู้สึกและพฤติกรรมในการสอนบทบาทมาอภิปรายเพื่อการเรียนรู้ต่อไป ในวงการศึกษาปฐมวัยรู้จักบทบาทสมมติมานานเพราะเด็กปฐมวัยจะชอบเล่นบทบาทสมมติเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลรอบข้าง

ตามสื่อมวลชนต่างๆ เป็นต้น ครูควรจะนำบทบาทสมมติซึ่งเด็กชอบเล่นอยู่แล้วเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน โดยกำหนดภาษาและบทบาทต่างๆ โดยครูเป็นคนคอยควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทำกิจกรรม เป็นวิธีทัศน์ที่มีเนื้อหาแสดงถึงความขยันหมั่นเพียร การดำเนินเรื่องสนุก สั้น กระชับ ใช้เวลาไม่นาน ทำให้ดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี และใช้แม่แบบจากตัวแบบที่ทำการคัดเลือกจากกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียรในแต่ละด้าน ด้านละ 1 คน จากนั้นจึงให้การเสริมแรงแก่เด็กที่มีพฤติกรรมพึงประสงค์ จากการวิจัยพบว่าเมื่อผู้วิจัยเลือกแม่แบบจากกลุ่มเด็กปฐมวัยแล้ว เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นและเรียนรู้ได้ว่าพฤติกรรมการแสดงออกใดที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร รวมทั้งสามารถตอบได้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงแสดงว่าเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ดังนั้น เทคนิคแม่แบบจึงเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความขยันหมั่นเพียรให้สูงขึ้นได้ ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 61) ได้กล่าวไว้ว่า แม่แบบ หรือตัวแบบ (Models) คือ สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ คือและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ (สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์, 2542: 38 อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530: 61) นอกจากนั้นการที่เด็กได้เรียนรู้การแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามแม่แบบกับความขยันหมั่นเพียรที่กำหนดให้จะทำให้เด็กจดจำและสร้างพฤติกรรมการเล่นแบบของแม่แบบได้ในที่สุด

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่หลากหลายและเทคนิคต่างๆ มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ ทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งบทบาทของผู้วิจัยที่มีการสอดแทรกความรู้ตามวัตถุประสงค์ในทุกขั้นตอนของกิจกรรมและให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร สามารถสรุปได้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำเพราะเหตุใดและควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรระมัดระวังในการใช้แบบวัดและกิจกรรม โดยในการทำแบบวัดและกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 15 นาที เพราะความสนใจของเด็กปฐมวัยอยู่ในระยะสั้น เด็กปฐมวัยจะไม่สนใจ และแยกตัวเป็นกลุ่มทำกิจกรรมของตน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากการนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)
2. ในการตอบแบบวัดควรจัดให้เด็กนั่งห่างกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กดูคำตอบของเด็กคนอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ควรนำเทคนิคอื่นมาใช้ในกิจกรรมเพื่อให้เกิดความหลากหลาย เช่น กรณีตัวอย่าง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพลง เกม
2. ควรติดตามดูพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรที่เกิดขึ้นกับเด็กว่าเป็นอย่างไร หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว เพื่อศึกษาความคงทนของความขยันหมั่นเพียรในตัวเด็ก
3. แบบวัดควรมีความยากง่ายของแต่ละข้อไม่แตกต่างกันมากนัก
4. ควรเพิ่มจำนวนข้อแบบวัดให้มากขึ้น เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดไม่สูง ดังนั้นควรเพิ่มค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดย การเพิ่มจำนวนข้อของแบบวัดให้มากขึ้น โดยประมาณการเพิ่มข้อสอบอีกกี่เท่าตัวจึงจะได้ค่าความเชื่อมั่นสูงตามต้องการ จากสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2519: 175)

$$n = \frac{r_{nn} [1 - r_{tt}]}{r_{tt} [1 - r_{nn}]}$$

n	=	จำนวนเท่าของข้อสอบที่จะเพิ่มขึ้น
r_{nn}	=	ค่าความเชื่อมั่นที่ต้องการจะได้
r_{tt}	=	ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เดิม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิริติ บุญเจือ . (2534). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กนก จันทร์ขจร. (2533). คู่มือครูการอบรมความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต.
- กรุณา ศรีแสน. (2546). ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบ ต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดສຳເນາ.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2541, เมษายน). การเล่านิทาน. การศึกษาปฐมวัย. 2(2): 10 -19
- (2545). รูปแบบการเรียนการสอน ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์ จำกัด.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2540). การวิจัยและพัฒนาศักยภาพเด็กไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทร์เพ็ญ กาญจนรัตน์. (2528). การอนุบาลศึกษา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต.
- ณิชาภา เจริญรุ่งเรืองชัย. (2547). คู่มือการบริหารโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳເນາ.
- ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์. (2542). การวัดผลการเรียนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳເນາ.
- ถวิล คุณเศรษฐี. (2538). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมและแนวโน้มพฤติกรรมทางจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดສຳເນາ.
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2542). รายงานการวิจัยการประเมินคุณภาพการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2541: ฝ่ายวิจัยและประเมินผลการศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. อุดສຳເນາ.
- ทิสนา แหมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรส ซิสเท็ม.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดສຳເນາ.

- เดือนเด่นหล้า ชัยปริญญา. (2539). การปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวางโจนศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดรธานี.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2530). จริยธรรมกับการศึกษาโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ. คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีราพร กุลนันทน์. (2544). การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์: โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์. อุดรธานี.
- นลิน เรืองบุตร. (2542). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- นิตา ด่านวิริยะกุล. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- ผิวน ไซยสร. (2533). การวัดผลทางจิตพิสัย. วารสารวัดผลและวิจัยการศึกษา: 6
- บุญเชิด ภิญโญนัตพงษ์. (2519). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ประสาธ อิศรปริดี. (2533). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- ป.อ. ปยุตโต. (2545). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม / พระธรรมปิฎก. กรุงเทพฯ: สื่อตะวัน จำกัด.
- (2546). พจนานุกรม ฉบับประมวลศัพท์ / พระธรรมปิฎก. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์. พรินต์แมสโปรดักส์ จำกัด.
- เปลว ปุริสาร. (2543). การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รุจิรี ภูสาระ, และคณะ. (2543). แบบเรียนแนวหน้า ชุดพัฒนาระบบการหลักสูตรใหม่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. (2530). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2540,กรกฎาคม). การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก 3-6 ขวบ. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 19 – 28.
- พิชิต ฤทธิ์จำรูญ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร.

- พัชรี สอนแก้ว. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545.
- พรรณิ เชนจิต. (2538). จิตวิทยาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: คอมแพคพรีน.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2542). พระมหาชนก(ฉบับการ์ตูน). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2539). หลักการและการปลูกฝังจริยธรรม. ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. อุดรธานี.
- มงคล ชื่นชม. (2545). คู่มือการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2526). ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- ยุพดี ปิตตะตะ. (2537). ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- วชิรญาณวโรรส, สมณเจ้า กรมพระยา. พุทธศาสนสุภาษิต เล่ม1. พิมพ์ครั้งที่ 33. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วสันต์ จุลพล. (2540). ผลของการปรับพฤติกรรมจริยธรรม ความเมตตากรุณาและความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. อุดรธานี.
- วาสนา ปัทมาลัย. (2529). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเลยอนุกุลวิทยาลัย จังหวัดเลย. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- ศักดิ์ชัย มโนวงศ์. (2544). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองเต่า จังหวัดเชียงใหม่. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดรธานี.
- ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. (2543, พฤศจิกายน.) สานฝันการศึกษา คนไทยต้องได้เรียน. การศึกษานอกโรงเรียน. 4(2): 28-30.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2527). คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

- สุดารัตน์ พลแพงพา. (2544). ผลของการสอนนิทานชาดกเรื่องพระมหาชนกโดยการใช้การสอนแบบโครงการที่มีต่อความเพียรของเด็กวัยอนุบาล. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดมศึกษา.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2542). การศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2545). การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ สุขหมั่น. (2546). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดมศึกษา.
- สาโรช บัวศรี. (2526). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไสว มาลาทอง. (2542). คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับ นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครองและประชาชนผู้สนใจทั่วไป. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิชาการพุทธศาสนาและจริยศึกษา, กองศาสนศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักนิติการ. สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2548). กรุงเทพฯ :
- อินทรา รุมาส. (2545). การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดมศึกษา.
- Gordon, A.M. & Browne, K.W. (1993). *Beginning & Beyond : Foundation in Early*. -Hill.
- Hoffman Lois; and others. (1988). *Developmental Psychology Today*. 5th ed. New York : McGraw-Hill.
- Hurlock, Elizabeth B. (1978). *Child Development*. 6th ed. New York : McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC)
 - ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 - ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
- คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัยแต่ละระดับชั้น
 - กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ของแบบวัด
ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ความขยันหมั่นเพียร ด้าน	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
เต็มใจทำงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1
พอใจในการทำงาน ของตน	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	0	+1	2	0.67
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	0	-1	0	0
	12	+1	0	-1	0	0
	13	+1	0	-1	0	0

ตาราง 7 (ต่อ)

ความขยันหมั่นเพียร ด้าน	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนเสร็จตาม กำหนดเวลา	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	0	+1	2	0.67
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	0	+1	2	0.67
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1
อดทนต่อความ ยากลำบากในการ ทำงาน	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	0	2	0.67
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	0	+1	2	0.67
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	0	+1	2	0.67
	12	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ความขยันหมั่นเพียร ด้าน	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	0	2	0.67
	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ความขยันหมั่นเพียร	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	การแปลความหมาย
เต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	1	0.44	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	2	0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	3	0.44	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	4	0.11	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้
พอใจในการทำงานของตน	5	0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	6	0.00	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้
	7	0.33	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	8	0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จตามกำหนดเวลา	9	0.44	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	10	0.11	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้
	11	0.33	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	12	0.33	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
อดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน	13	0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	14	0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	15	0.44	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	16	0.67	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	17	0.33	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	18	0.44	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	19	0.56	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	20	-0.22	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย เท่ากับ 0.51

ตาราง 9 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียน
ปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1

คนที่	เต็มใจทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย		พอใจในการ ทำงานของ ตน		ทำงานที่ ได้รับ มอบหมายจน เสร็จตาม กำหนดเวลา		อดทนต่อ ความ ยากลำบาก		เอาใจใส่ต่อ งานที่ได้รับ มอบหมาย		รวม	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	4	5	5	5	2	4	4	5	3	4	18	23
2	3	5	4	5	4	5	3	4	4	4	18	23
3	2	4	2	3	2	3	4	5	3	4	13	19
4	5	5	2	4	3	4	2	3	2	3	14	19
5	4	5	4	5	4	5	3	4	4	5	19	24
6	3	5	3	4	3	4	1	2	3	5	13	20
7	3	4	3	5	2	3	4	5	4	5	16	22
8	2	5	2	4	3	5	1	3	3	4	11	21
9	3	5	2	5	3	4	2	3	1	3	11	20
10	5	5	3	5	4	5	2	4	2	3	16	22
11	3	5	4	5	3	4	4	5	2	4	16	23
12	2	3	3	4	4	5	3	4	4	5	16	21
13	2	3	4	5	3	5	4	5	4	5	17	23
14	1	4	2	3	4	5	4	5	4	5	15	22
15	4	5	4	5	1	3	3	5	5	5	17	23
16	3	5	3	4	5	5	3	4	1	2	15	20
17	3	5	2	3	4	5	4	5	4	5	17	23
18	3	4	3	4	2	3	4	5	2	3	14	19
19	4	5	5	5	1	3	2	5	3	4	15	22
Σx	59	87	60	83	57	80	57	81	58	78	291	409

ตาราง 10 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนเพื่อนำเสนอของนักเรียน
ปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

คนที่	เต็มใจทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย		พอใจในการ ทำงานของ ตน		ทำงานที่ ได้รับ มอบหมายจน เสร็จตาม กำหนดเวลา		อดทนต่อ ความ ยากลำบาก		เอาใจใส่ต่อ งานที่ได้รับ มอบหมาย		รวม	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	3	4	4	4	3	4	5	5	3	4	18	21
2	3	4	2	3	4	5	3	4	4	5	16	21
3	2	3	4	5	3	4	5	5	2	3	16	20
4	4	5	2	3	5	5	3	4	4	5	18	22
5	1	2	1	3	4	5	4	5	4	5	14	20
6	3	4	4	5	4	5	2	3	0	2	13	19
7	2	3	3	4	3	4	4	5	3	4	15	20
8	3	4	3	5	4	5	4	5	4	5	18	24
9	4	4	5	5	4	4	1	3	4	5	18	21
10	5	5	3	5	2	3	4	5	3	4	17	22
11	1	2	4	5	3	4	4	5	4	5	16	21
12	3	4	3	4	2	3	2	3	2	3	12	17
13	2	3	4	5	2	3	4	5	5	5	17	21
14	3	4	3	5	5	5	3	5	3	4	17	23
15	4	5	5	5	4	5	4	5	5	5	22	25
16	3	4	4	5	3	4	4	5	3	5	17	23
17	2	5	0	3	2	3	4	5	2	3	10	19
18	4	5	2	3	3	4	4	5	1	2	14	19
19	4	5	3	4	2	4	3	4	2	3	14	20
20	4	5	2	3	2	5	4	5	3	4	15	22
21	3	4	3	4	4	5	2	4	4	5	16	22
22	4	5	3	4	3	4	3	4	2	3	15	20
23	2	3	3	4	4	5	2	4	3	4	14	20
Σx	69	92	70	96	75	98	78	103	70	93	362	482

ตาราง 11 คะแนนความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการท
แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ กิจกรรมพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียร	จำนวน ข้อ	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ก่อนการใช้ กิจกรรม		หลังการใช้ กิจกรรม	
				$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (n = 19)							
เต็มใจทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	5	1	5	3.11	1.04	4.58	0.69
พอใจในการทำงานของตน	5	2	5	3.16	1.01	4.37	0.76
ทำงานที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จตามกำหนดเวลา	5	1	5	3.00	1.10	4.21	0.85
อดทนต่อความยากลำบากใน การทำงาน	5	1	5	3.00	1.05	4.11	0.93
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	5	1	5	3.05	1.13	4.20	0.93
รวม	-	-	-	3.06	1.00	4.30	0.83
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (n = 23)							
เต็มใจทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	5	1	5	3.00	1.04	4.00	0.95
พอใจในการทำงานของตน	5	0	5	3.04	1.19	4.17	0.83
ทำงานที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จตามกำหนดเวลา	5	2	5	3.26	0.97	4.26	0.75
อดทนต่อความยากลำบากใน การทำงาน	5	1	5	3.39	1.03	4.47	0.73
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	5	0	5	3.04	1.22	4.04	1.02
รวม	-	-	-	3.15	1.09	4.19	0.85

ตาราง 12 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย (n = 19)

ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1	$\bar{X}$	S.D.	$\sum X$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
เต็มใจทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	3.11	1.04	59	28	54	7.636**
หลังการใช้กิจกรรม	4.58	0.69	87			
พอใจในการทำงานของตน	3.16	1.01	60	23	37	7.398**
หลังการใช้กิจกรรม	4.37	0.76	83			
ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จนสำเร็จตามกำหนดเวลา	3.00	1.10	57	23	33	9.857**
หลังการใช้กิจกรรม	4.21	0.85	80			
อดทนต่อความยากลำบาก	3.00	1.05	57	24	36	7.798**
หลังการใช้กิจกรรม	4.26	0.93	81			
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.05	1.13	58	20	26	8.752**
หลังการใช้กิจกรรม	4.11	0.93	78			
รวม	3.06	1.00	291	118	768	19.370**
หลังการใช้กิจกรรม	4.30	0.83	409			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

ตาราง 13 เปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย (n = 23)

ความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2	$\bar{X}$	S.D.	$\sum X$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
เต็มใจทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	3.00	1.04	69	23	29	9.182**
หลังการใช้กิจกรรม	4.00	0.95	92			
พอใจในการทำงานของตน ก่อนการใช้กิจกรรม	3.04	1.19	70	26	40	7.808**
หลังการใช้กิจกรรม	4.17	0.83	96			
ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จนเสร็จตามกำหนดเวลา	3.26	0.97	75	23	31	7.953**
หลังการใช้กิจกรรม	4.26	0.75	98			
อดทนต่อความยากลำบาก ก่อนการใช้กิจกรรม	3.39	1.03	78	25	33	10.130**
หลังการใช้กิจกรรม	4.47	0.73	103			
เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.04	1.22	70	23	27	11.247**
หลังการใช้กิจกรรม	4.04	1.02	93			
รวม ก่อนการใช้กิจกรรม	3.15	1.09	362	120	668	18.127**
หลังการใช้กิจกรรม	4.19	0.85	482			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

ตาราง 14 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนปฐมวัย

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาลปีที่ 1	1	ความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต	กระต่ายกับเต่า	การเล่านิทาน	1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา: ผู้วิจัยสนทนากับเด็ก
	2	การเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตด้านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	โรสสาวน้อยคนซื่อสัตย์	การเล่านิทาน	เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต จากนั้นชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน
	3	การพอใจในการทำงานของตน	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตด้านพอใจในการทำงานของตนเอง	หนูน้อย	การเล่านิทาน	

ตาราง 14 (ต่อ)

	4	การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	เด็กดีเชื่อฟัง	บทบาทสมมติ	3. ขั้นตอนการ พัฒนา: ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้ เข้ามาใช้ในการทำ กิจกรรม 4. ขั้นสรุป: ผู้วิจัยให้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมใน การสรุปเรื่องที่พัฒนา 5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา: ผู้วิจัยให้ เด็กทำแบบฝึกหัดหลัง การพัฒนา 6. ขั้นประเมินผล: ผู้วิจัยประเมินการมี ส่วนร่วมของเด็ก โดย การสังเกตจาก พฤติกรรมการ แสดงออก
	5	การอดทนต่อความยากลำบาก	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบาก	รางวัลของผิงแสนขยัน	การเล่นิทาน	
	6	การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	โบโซกับโมโม	การเล่นิทาน	
	7	การแสดงความขยันหมั่นเพียรในชีวิตประจำวัน และสรุปการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร	เพื่อสรุปภาพรวมและให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร	เด็กดี คือ เด็กขยัน	แม่แบบ	

ตาราง 14 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียร ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาล ปีที่ 2	1	ความสำคัญของ ความขยันหมั่นเพียร	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคย ระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร และ วัตถุประสงค์ของการพัฒนา ความขยันหมั่นเพียร	มดกับตักแตน	การเล่านิทาน	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา: ผู้วิจัยให้ เด็กทำแบบฝึกหัดก่อน การพัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนา: ผู้วิจัยสนทนากับ
	2	การเต็มใจทำงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	เพื่อพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียรด้านการเต็ม ใจทำงานตามที่ ได้รับมอบหมาย	เอื้อยกับอ้าย	การเล่านิทาน	เด็กเกี่ยวกับความ ขยันหมั่นเพียรจากนั้น ชี้แจงและทบทวน วัตถุประสงค์ของการ พัฒนา เพื่อให้เด็ก เกิดความเข้าใจตรงกัน
	3	การพอใจในการทำงานของ ตน	เพื่อพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียรด้านการพอใจ ในการทำงานของตน	เจ้าชายหัวผักกาด	การเล่านิทาน	3. ขั้นดำเนินการพัฒนา: ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้ เข้ามาใช้ในการทำ

ตาราง 14 (ต่อ)

	4	การทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	เพื่อพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา	ใครเสร็จก่อนนะ	บทบาทสมมติ	กิจกรรม
	5	การอดทนต่อความยากลำบาก	เพื่อพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบาก	กากับเหยือกน้ำ	การเล่านิทาน	4. ขั้นสรุป: ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุปเรื่องที่พัฒนา
	6	การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	เพื่อพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	หนูจะอย่างไร	บทบาทสมมติ	5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังการพัฒนา
	7	การแสดงความขยันหมั่นเพียรในชีวิตประจำวัน และสรุปการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร	เพื่อสรุปภาพรวมและให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร	เด็กดี คือ เด็กขยัน	แม่แบบ	6. ขั้นประเมินผล: ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมของเด็ก โดยการสังเกตจากพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

ภาคผนวก ข

- คู่มือพัฒนาความยั่งยืนเพื่อรของนักเรียนปฐมวัย
- แบบวัดความยั่งยืนเพื่อรของนักเรียนปฐมวัย

คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

คู่มือการใช้คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

คำชี้แจง

1. คู่มือนี้เป็นคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ใช้พัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2
2. คู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัยในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. การพอใจในการทำงานของตน
3. การทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จตามกำหนดเวลา
4. การอดทนต่อความยากลำบาก
5. การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการใช้คู่มือ

1. ศึกษาคู่มือการใช้และรายละเอียดในคู่มือพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย ทั้งส่วนที่เป็นกิจกรรมและแบบฝึกหัดจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด
2. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
 - 2.1 สถานที่และอุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัด
 - 2.1.1 จัดที่ในการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทำกิจกรรมให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะและเก้าอี้เว้นระยะห่างพอสมควร
 - 2.1.2 เตรียมแบบฝึกหัดให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบฝึกหัดของเด็กทุกคนให้เรียบร้อย
 - 2.1.3 เตรียมดินสอหรือสีไม้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก
 - 2.1.4 นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
 - 2.2 สถานที่และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม
 - 2.2.1 เตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
 - 2.2.2 เตรียมอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้พร้อม

3. สร้างความเป็นกันเองโดยการสนทนากับเด็ก เพื่อให้เด็กลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรม
4. ก่อนดำเนินการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมให้เด็กดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
5. อธิบายขั้นตอนและวิธีการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมให้เด็กเข้าใจ

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ครั้งที่ 1 : ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	กระต่ายกับเต่า
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความขยันหมั่นเพียรและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “กระต่ายกับเต่า”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชวนเด็กสนทนาและพูดคุย จากนั้นให้เด็กแนะนำตัวทีละคน
2. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความขยันหมั่นเพียรและความเกียจคร้านที่เด็กรู้จัก
3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า ให้เด็กฟัง โดยเปิดภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กดูประกอบไปด้วยในขณะที่เล่าเรื่อง

4. เมื่อเล่าจบผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) กระต่ายมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของกระต่าย
- 3) นักเรียนคิดว่าเด็กที่เกียจคร้าน จะได้รับผลอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่าเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

5. ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญทั้งหมดให้เด็กฟัง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว กระต่ายตัวหนึ่งเห็นเต่าเดินตัวมเตี้ยมผ่านมาจึงหัวเราะเยาะที่เต่าเดินช้า “เดินแบบเจ้านี่ ก็ปีจึงจะถึงบ้านเล่าเพื่อน”

สัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่แถวนั้นก็พากันหัวเราะเต่า

“เจ้าตัวมเตี้ยม ขาเจ้าสั้นจึงเดินช้า ไปต่อขาซึ่งจะได้เดินเร็วขึ้น”

“อย่างฉันนี่ กระโดดทีเดียวเท่ากับเจ้าเดินยี่สิบก้าว” สุนัขจึงจอกวอดความสามารถของตน

“จริงด้วย” กระรอกสนับสนุน

“ดูถูกกันจริง” เต่าพูดด้วยความโกรธ “มาวิ่งแข่งกันใหม่เล่า” เต่าท้าพวกสัตว์ต่าง ๆ ให้มาวิ่งแข่งกัน

“หา...พูดใหม่อีกทีสิ” สัตว์ทั้งหลายไม่เชื่อหูตัวเอง

“ฉันท้าพวกแกให้มาวิ่งแข่งกับฉัน” เต่ายืนยัน ทันใดเสียงหัวเราะขบขันก็ดังก้องไปทั้งป่า

“แกจะวิ่งแข่งกับใครดีเล่า” กระต่ายถาม

“วิ่งแข่งกับเจ้านั้นแหละ” เต่าท้ากระต่าย

สัตว์ทั้งหลายพากันหัวเราะซ้ำ แต่เมื่อเต่ายืนยันจะวิ่งแข่งกับกระต่าย การแข่งขันจึงเริ่มขึ้น กระต่ายวิ่งนำเต่าออกไปจนลับตา “หลับเอาแรงสักงีบยังได้” กระต่ายพูดด้วยความประมาท แล้ววิ่งหลบเข้าไปนอนพักได้ต่อไม่

เต่าคลานช้า ๆ แต่ด้วยความมุ่งมั่น ในที่สุดก็คลานไปถึงเส้นชัยก่อนที่กระต่ายจะรู้สึกตัวตื่น

“เจ้าแพ้แล้ว” เต่ายืดตัวอย่างผู้ชนะ นี่คือ ผลแห่งความขยันและเพียรพยายาม เต่าพูดขึ้นกับสัตว์ทุกตัว

(อ้างอิงจาก นิทานอีสปฉบับภาษาไทยเทียบภาษาอังกฤษ กระต่ายกับเต่า)

ครั้งที่ 2 : ความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
ชื่อกิจกรรม	โรสสาวน้อยคนขยัน
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่นนิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “โรสสาวน้อยคนขยัน”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดนชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3.ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่นนิทานมาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้นิทานเรื่อง “โรสสาวน้อยคนขยัน” โดยเปิดภาพประกอบในนิทานให้เด็กดูขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นให้เด็กช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า จูเลียมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของจูเลีย
- 3) ถ้านักเรียนเป็นจูเลีย นักเรียนจะทำอย่างจูเลียหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) นักเรียนคิดว่าอยากจะเป็นใครระหว่างจูเลียกับโรส เพราะเหตุใด
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น ในเรื่องความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 6) ให้นักเรียนยกตัวอย่างถึงความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมายที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “โรสสาวน้อยคนขยัน” และข้อดีข้อเสียของการกระทำต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากการเล่านิทาน เรื่องโรสสาวน้อยคนขยันให้เด็กฟังอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “โรสสาวน้อยคนขยัน”

กาลครั้งหนึ่ง มีแม่มายคนหนึ่งมีลูกสาวสองคนโรสคนพี่เป็นคนสวยและขยัน ส่วนจูเลียคนน้องนั้นขี้เหร่และขี้เกียจ แต่แม่กลับรักจูเลียมากกว่า

ทุก ๆ วัน แม่สั่งให้โรสคนสวยต้องไปนั่งข้างบ่อน้ำที่ริมถนนใหญ่ เธอต้องนั่งก้มหน้าก้มตาปั่นด้ายจนนิ้วแตกระบม

อยู่มาวันหนึ่งโรสทำหลอดด้ายเปื้อนเลือด เธอจึงเอาหลอดด้ายจุ่มลงไปบ่อน้ำเพื่อจะล้างคราบเลือดให้หลุดออกไป แต่หลอดด้ายกลับหลุดมือจมลงก้นบ่อ ด้วยความตกใจ โรสจึงวิ่งร้องไห้ไปบอกแม่และเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟังแต่เธอกลับถูกแม่ดูตัวอย่างรุนแรง และแม่ยังพูดอย่างโหดร้ายว่า “ถ้าแกทำหลอดด้ายหลุดมือตกลงไปบ่อน้ำ แกก็ต้องไปเอามันขึ้นมาให้ได้”

เด็กสาวเดินกลับไปบ่อน้ำ แต่ไม่รู้จะทำยังไงดี ด้วยความทุกข์ใจ เธอจึงกระโดดลงไปในบ่อน้ำเพื่อมชลอดตายขึ้นมา แต่โรสหมดสติไป พอรู้สึกตัวอีกทีก็มาอยู่ในทุ่งหญ้าอันสวยงามแห่งหนึ่ง พระอาทิตย์กำลังส่องแสงสว่างเจิดจ้า มีดอกไม้แสนสวยบานสะพรั่งไปทั่วทุ่ง และมีนกร้องเพลงเสียงหวานไพเราะอยู่รอบ ๆ

เด็กสาวเดินข้ามทุ่งหญ้าไป จนมาพบกระท่อมหลังหนึ่ง เธอจึงเปิดประตูเข้าไป และเห็นเตาอบเตาหนึ่งเต็มไปด้วยขนมปัง ขนมปังร้องขึ้นว่า “เอาฉันออกที เอาฉันออกที ไม่งั้นฉันต้องไหม้แน่ ฉันสุกมานานแล้ว” ดังนั้นโรสจึงเดินไปที่เตาอบ แล้วใช้คีมคีบขนมปังออกมาทีละก้อนจนหมด

เธอจึงเดินต่อไปจนมาถึงต้นแอปเปิ้ลต้นหนึ่งซึ่งมีผลสีแดงน่านกิน ลูกแอปเปิ้ลร้องออกมาว่า “เขย่าฉันที เขย่าฉันที พวกเราสุกหมดแล้ว” เด็กสาวจึงเขย่าต้นแอปเปิ้ลจนลูกแอปเปิ้ลร่วงหมดต้นแล้วจึงเดินต่อไป

ในที่สุดเธอก็มาถึงกระท่อมหลังเล็ก ๆ หลังหนึ่ง มียายแก่หน้าตาน่ากลัวโผล่หน้าออกมา โรสเห็นก็ตกใจกลัวทำท่าจะวิ่งหนี แต่หญิงชราร้องว่า “แม่หนูอย่ากลัวยายเลย มาอยู่กับยายเถิด ตวยายคือแม่เฒ่าโฮลี ถ้าหนูช่วยทำงานทุกอย่างในบ้านให้เรียบร้อย หนูจะได้กินอาหารอย่างดีและได้นอนอย่างสุขสบาย แต่ต้องระวังเรื่องการจืดที่นอนของยาย หนูต้องทำให้เรียบร้อย หนูต้องสะบัดที่นอนนอกประตูทุก ๆ เช้า เพื่อให้ชนนก็ได้ปลิวกระจายออกไป และชนนนั้นก็จะเป็นหิมะที่ตกลงไปในโลกมนุษย์ข้างล่าง”

หญิงชรารู้สึกดีใจที่โรสขยันทำงานด้วยความเต็มใจ เธอช่วยงานบ้านทุกอย่างจนเป็นที่พอใจของหญิงชรา ทุก ๆ เช้าโรสจะบัดที่นอนอย่างเรียบร้อย เธอใช้ชีวิตอย่างมีความสุขมีอาหารดี ๆ รับประทานทุกวัน

เด็กสาวอาศัยอยู่กับหญิงชราได้ระยะหนึ่งก็เริ่มรู้สึกเศร้าใจ แม้จะอยู่อย่างมีความสุข แต่ก็ห่างไกลบ้าน ทุกเช้าโรสเฝ้าแต่คิดถึงบ้าน จนบางครั้งก็อดเล่าเรื่องความทุกข์ยากเมื่อครั้งอยู่ที่บ้านให้หญิงชราฟังไม่ได้ “เมื่อตอนที่อยู่บ้าน หนูมีแต่ความทุกข์ยากลำบาก แต่ไม่รู้ว่าเป็นเพราะอะไร ถึงอยู่ที่นี้จะแสนสุขสบาย แต่หนูก็อยากกลับบ้านเหลือเกิน” เด็กสาวบอก

“ยายเห็นดีด้วยที่หนูจะกลับบ้านหนูได้ทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ยายจะพาหนูไปส่งบ้านเอง” แล้วหญิงซราภักจึงมือโรสไปที่หลังกระท่อม จนมาถึงประตูใหญ่บานหนึ่ง เมื่อประตูเปิดออก โรสก็ก้าวเข้าไปยืนอยู่ตรงซุ้มประตู ทันใดนั้นก็มีฝนทองตกลงมาอย่างพร่างพรู จนมีทองติดหุ้มไปทั่วทั้งตัวเด็กสาว “นี่เป็นรางวัลสำหรับหนู เพราะหนูเป็นคนขยัน” หญิงซราพูด พร้อมกับมอบหลอดด้ายที่โรสทำตกลงไปในบ่อคืนให้จากนั้นประตูก็ปิดลง

โรสได้กลับมายืนอยู่ไม่ไกลจากบ่อน้ำ เมื่อเด็กสาวเดินมาถึงลานบ้าน ไก่ก็ร้องขึ้นว่า “เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก สาวน้อยชุดทองแสนสวยของเรากลับมาแล้ว”

แม่ของโรสต้อนรับเธออย่างดีเพราะเห็นว่าโรสมีทองเต็มตัว เมื่อโรสเล่าเหตุการณ์ให้แม่ฟัง แม่ก็อยากให้อูเลียลูกสาวสุดที่รักที่แสนจะซื่อและซื่อเกียจได้ร่ำรวยบ้าง จึงบอกให้อูเลียไปนั่งปั่นด้ายที่ริมบ่อน้ำ

อูเลียอยากให้มีมือมีเลียดไหลเปื้อนหลอดด้ายบ้าง แต่ทำอะไรกระสวยก็ไม่บาดมือ อูเลียจึงเอาหนามมาตำมือให้เลียดไหลและหลอดด้าย จากนั้นก็โยนหลอดด้ายลงไปในบ่อ แล้วกระโดดตามลงไป อูเลียพยายามทำทุกอย่างให้เหมือนโรส

อูเลียหมดสติไป เมื่อตื่นขึ้นมา ก็เห็นทุ่งหญ้าที่สวยงาม เธอจึงเดินไปตามทางที่โรสบอกจนมาถึงกระท่อมที่มีเตาอบขนมปังก็ร้องเรียกอย่างเดิมว่า “เอาฉันออกที เอาฉันออกที ไม่งั้นฉันไหม้แน่ ฉันสุกมานานแล้ว” แต่อูเลียจอมซื่อเกียจกลับตอบว่า “ไม่หรรอกทำไมฉันจะต้องหยิบขนมปังให้มือสกปรกละ” แล้วเด็กสาวก็เดินจากไป

ไม่ช้าเธอก็มาถึงต้นแอปเปิ้ลซึ่งร้องว่า “เขย่าฉันที เขย่าฉันที พวกเราสุกหมดแล้ว” เด็กสาวกลับตอบว่า “ไม่หรรอก แอปเปิ้ลจะได้หล่นใส่หัวฉันนะสิ” พูดจบก็เดินต่อไป

เมื่อมาถึงบ้านของหญิงซรา อูเลียก็ยอมรับทำงานให้กับหญิงซราอย่างง่ายดาย วันแรกเธอพยายามฝืนใจทำงานอย่างขยันและเรียบร้อยตามคำสั่งของหญิงซราทุกอย่าง เพราะนึกถึงทองที่หญิงซราจะให้ แต่พอเช้าวันที่สองอูเลียก็เริ่มแสดงความเกียจคร้าน ยิ่งในวันที่สาม เธอไม่ยอมตื่นเช้า ไม่จัดที่นอนของหญิงซราและไม่เขย่าที่นอนให้ชนนกปลิวกระจาย

ไม่ช้าความเกียจคร้านของอูเลียก็ทำให้แม่เฒ่าโฮลีเบื่อหน่าย นางจึงไล่อูเลียออกจากบ้าน เด็กสาวจอมซื่อเกียจก็เต็มใจที่จากไป และนึกว่าคงจะถึงเวลาที่ฝนตกเป็นทองแล้ว

หญิงซราพาอูเลียไปส่งที่ประตู ขณะที่เด็กสาวยืนอยู่ใต้ประตูนั้น แทนที่จะเป็นฝนทองตกลงมา กลับกลายเป็นน้ำมันดินตกลงมาท่วมตัวแทน “นี่คือรางวัลของเธอ” หญิงซราพูดพร้อมกับปิดประตูไล่หน้าอูเลีย

เด็กสาวจอมซื่อเกียจจึงกลับบ้านด้วยเนื้อตัวที่เต็มไปด้วยน้ำมันดิน ไก่ที่ข้างบ้านเห็นก็ร้องว่า “เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก สาวน้อยโสโครกของเรากลับมาแล้ว” และน้ำมันดินเหล่านั้นก็ติดแน่นอยู่บนตัวอูเลีย ทำอย่างไรก็ไม่หายไปจนตลอดชีวิต

(อ้างอิงจาก นิทานกล่อมฝัน เรื่อง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. คุณครูให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครจะทำความสะอาดห้องเรียนเสร็จก่อน?

ภาพ 1 นิดาช่วยเพื่อน ๆ เช็ดโต๊ะ

ภาพ 2 ปรีชากับอนุชาเล่นจรวด จนไม่ได้ทำความสะอาด
ห้องเรียน

เฉลยภาพ 1

2. คุณแม่ให้นักเรียนไปชื้อน้ำตาล นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 นั่งเล่นเกม

ภาพ 2 รีบไปชื้อน้ำตาลให้คุณแม่

เฉลยภาพ 2

3. คุณครูให้นักเรียนเก็บของเล่นให้เรียบร้อย ก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยเพื่อน ๆ เก็บของเล่น

ภาพ 2 วางของเล่นวางไว้ที่เดิม

เฉลยภาพ 1

4. คุณแม่ให้นักเรียนช่วยเลี้ยงน้อง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพ 1 บอกคุณแม่ว่าจะทำการบ้าน ช่วยเลี้ยงน้องไม่ได้

ภาพ 2 เลี้ยงน้องตามที่คุณแม่บอก

เฉลยภาพ 2

5. คุณครูให้นักเรียนช่วยยกสมุดการบ้านไปส่งที่ห้องพักครู นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยคุณครูยกสมุดการบ้าน

ภาพ 2 ให้เพื่อนยกสมุดการบ้านไปแทนตน

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 3: ความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน
ชื่อกิจกรรม	หนูเหนื่อย
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้าน พอใจในการทำงานของตน
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “หนูเหนื่อย”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2.ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาได้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน

3.ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทาน โดยใช้นิทานเรื่องหนูเหนื่อย มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านความพอใจในการทำงานของตน จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าหนูเหนื่อยเป็นเด็กดีหรือไม่
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของหนูเหนื่อยอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นหนูเหนื่อย นักเรียนจะทำอย่างหนูเหนื่อยหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ ที่เคยพบเห็น เคยเจอ เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านความพอใจในการทำงานของตน
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างถึงความขยันหมั่นเพียรด้านความพอใจในการทำงานของตนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “หนูหน้อย” และข้อดีข้อเสียของการกระทำต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทาน ให้เด็กฟังอีก

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “หนูหน้อย”

หนูหน้อย เป็นเด็กหญิงตัวน้อยแก้มใสปากแดง หน้าตาน่ารัก อีกไม่กี่วันหนูหน้อย เด็กดีก็จะมีอายุครบ 5 ขวบ แล้ว หนูหน้อย ตื่นเช้าได้เอง โดยที่ไม่ต้องให้คุณแม่ปลุก หลังจากตื่นนอน หนูหน้อยก็เก็บที่นอน ทำความสะอาดห้องเอง จนเป็นระเบียบเรียบร้อย หนูหน้อยอาบน้ำเอง แปรงฟันเอง ไม่ต้องให้คุณแม่ช่วยทำให้แล้ว หนูหน้อยแต่งตัวเอง สวมเสื้อผ้า จัดกระเป๋า สวมรองเท้า คุณแม่ชื่นชมในตัวหนูหน้อยจึงกอด และหอมแก้มหนูหน้อย และสัญญาว่าจะพาหนูหน้อยไปเที่ยวสวนสนุก หนูหน้อยดีใจที่ทำให้คุณแม่ภูมิใจ และสัญญาว่าจะเป็นเด็กดีตลอดไป

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านความพอใจในการทำงานของตน

1. คุณครูให้ทำการบ้าน 10 ข้อ ถ้าทำถูกหมดทุกข้อ คุณครูจะให้ท็อฟฟี่ เป็นรางวัล 1 เม็ด นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 รู้สึกดีใจ เพราะทำการบ้านเสร็จด้วยตนเอง

ภาพ 2 รู้สึกเสียใจ เพราะไม่อย่างได้ท็อฟฟี่

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนเป็นผู้นำออกกำลังกายให้เพื่อนดู นักเรียนตั้งใจฝึกซ้อม สามารถพาเพื่อนๆ ออกกำลังกายได้ ครูและเพื่อนๆ ปรบมือให้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 ดีใจที่คุณครูและเพื่อน ๆ ปรบมือให้

ภาพ 2 รู้สึกอายที่คุณครูและเพื่อน ๆ ปรบมือให้จึงรีบเดินหนีไป

เฉลยภาพ 1

3. คุณครูให้พับเรือกระดาษขนาดใหญ่ที่นักเรียนไม่เคยทำ เมื่อนำไปส่งคุณครูชมว่าสวยมาก นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 ดีใจที่คุณครูชม

ภาพ 2 รู้สึกเฉย ๆ

เฉลยภาพ 1

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยลบกระดานให้ เมื่อทำเสร็จแล้ว นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 เสียใจ ร้องไห้ เพราะอยากออกไปเล่นมากกว่า

ภาพ 2 ดีใจที่ช่วยคุณครูทำงานได้

เฉลยภาพ 2

5. คุณแม่ให้เก็บที่นอนของตนเอง นักเรียนทำตามที่คุณแม่บอกได้จะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 ดีใจที่เก็บที่นอนได้เอง

ภาพ 2 ไม่พอใจ เพราะยังอยากนอนต่อ

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 4 : ความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา
ชื่อกิจกรรม	เด็กดีเชื่อฟัง
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติ เรื่อง “เด็กดีเชื่อฟัง”
ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติ ได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติ เรื่อง “เด็กดีเชื่อฟัง” มาใช้ในการพัฒนาด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากเด็กในการแสดงเป็นตัวละครในบทบาทสมมติ ส่วนเด็กที่เหลือให้เป็นผู้ชม เมื่อเด็กเล่นบทบาทสมมติเสร็จแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ชมช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรจึงเลือกแสดงตอนแสดงแบบนี้
- 2) ผู้ชม : นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างถึงความขยันหมั่นเพียรด้านงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในกรณีเด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรม “เด็กดีเชื่อฟัง” และข้อดีข้อเสียของการกระทำต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนดให้เด็กฟังอีก

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนาโดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

บทบาทสมมติ เรื่อง “เด็กดีเชื่อฟัง”

เช้าวันหนึ่งหลังจากตื่นนอน คุณแม่ให้นักเรียนเก็บที่นอนเอง และเก็บของเล่นที่วางอยู่เต็มห้องให้เรียบร้อย จากนั้นคุณแม่ใช้ให้ไปซื้อน้ำตาลที่ตลาด โดยสั่งว่า “ต้องซื้อน้ำตาลมาให้คุณแม่ก่อนแปดโมงเช้านะ” ขณะไปซื้อของ นักเรียนเจอป้อมกับแมว กำลังเล่นฟุตบอลที่สนามเด็กเล่น ป้อมชวนนักเรียนเล่นฟุตบอลด้วยกัน นักเรียนจึงร่วมเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด

1. คุณครูให้นักเรียนเขียนเลข 1-10 ให้เสร็จก่อนไปเล่นที่สนามเด็กเล่น นักเรียนจะอย่างไรจึงจะทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา?

- ภาพ 1 เขียนเลข 1-10 ให้เสร็จ ก่อนออกไปเล่น
ภาพ 2 ออกไปเล่นกับเพื่อนเลย

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันเก็บขยะคนละ 5 ชิ้น ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนจะต้องทำอย่างไร?

- ภาพ 1 แอบหนีไปเล่นกับเพื่อนๆ
ภาพ 2 ชวนเพื่อนๆ ช่วยกันเก็บขยะ

เฉลยภาพ 2

3. คุณแม่ให้นักเรียนเก็บกวาดห้องของตนเองให้เรียบร้อยก่อนทานข้าว นักเรียนจะอย่างไร?

- ภาพ 1 นอนหลับ
ภาพ 2 เก็บกวาดห้องให้เรียบร้อย

เฉลยภาพ 2

4. คุณครูให้นักเรียนปั้นดินน้ำมันรูปผลไม้มาส่งคนละ 3 ชิ้น นักเรียนจะอย่างไร?

- ภาพ 1 ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสัตว์ไปส่งแทน
ภาพ 2 ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลไม้ไปส่ง

เฉลยภาพ 2

5. คุณพ่อให้กวาดใบไม้ที่สนามก่อนออกไปเล่นฟุตบอล นักเรียนควรอย่างไร?

- ภาพ 1 ไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ
ภาพ 2 กวาดใบไม้ตามที่คุณพ่อบอกให้เสร็จ

เฉลยภาพ 2

ครั้งที่ 5 : ความขยันหมั่นเพียรด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
ชื่อกิจกรรม	รางวัลของผึ้งแสนขยัน
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “รางวัลของผึ้งแสนขยัน”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานโดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบาก

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานเรื่อง “รางวัลของผึ้งแสนขยัน” มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน โดยเปิดภาพประกอบในนิทานให้เด็กดูขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นให้เด็กช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าหัวหน้าผึ้งงานมีนิสัยอย่างไร?
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการกระทำของผึ้งงาน
- 3) นักเรียนคิดว่าอยากเป็นใครระหว่างหัวหน้าผึ้งงานกับผึ้งงาน เพราะอะไร?
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น ในเรื่องความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างถึงความขยันหมั่นเพียรด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง“รางวัลของผึ้งแสนขยัน” และข้อดีข้อเสียจากการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากบทบาทสมมติให้เด็กฟัง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “รางวัลของผึ้งแสนขยัน”

“ฮุย...เล...ฮุย” เสียงของเหล่าผึ้งงานที่ช่วยกับเก็บน้ำหวาน เพื่อเฉลิมฉลองในวันที่นางพญาผึ้งจะมาเยี่ยมเหล่าผึ้งงาน ซึ่งนับเป็นโอกาสเดียวที่เหล่าผึ้งงานจะได้พบนางพญาผึ้ง และทั้งหมดก็หวังว่าจะได้รับคำชมเชยในความขยันหมั่นเพียรอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยของผึ้งงาน

“ครบแล้ว...” เสียงของผึ้งนับจำนวนโถน้ำหวานครบถ้วน “ส่วนที่เหลือ เอาไปแจกจ่ายเป็นรางวัลความขยันของพวกเรา” หัวหน้าผึ้งงานบอก จากนั้นเหล่าผึ้งงานจึงแยกย้ายกันไปพักผ่อน คินนั้นหัวหน้าผึ้งงาน ผันหวานว่าได้รับคำชมเชยจากนางพญาผึ้ง และผินยิ่งใหญ่นั่น

“ถ้าฉันมีน้ำหวานให้แก่นางพญาผึ้งมากกว่านี้ ฉันคงจะได้รับคำชมและได้รางวัลจากนางพญามากยิ่งขึ้น”

ในเช้าวันรุ่งขึ้น หัวหน้าผึ้งงานเดินทางไปพบนางพญาผึ้งเพียงลำพัง เพื่อรายงานการเก็บน้ำหวาน ซึ่งทำให้นางพญาผึ้งกล่าวคำชมเชย “เธอเก่งมากที่ทำได้เช่นนั้น” นี่คือนางพญาที่ผึ้งทุกตัวปรารถนา “เพราะความฉลาดในการวางแผนการเก็บน้ำหวานของข้าพเจ้า จึงสามารถเก็บน้ำหวานได้มากมาย หากท่านต้องการมากกว่านี้ ข้าพเจ้าก็สามารถหามาให้ได้” หัวหน้าผึ้งงานอ้างความดีความชอบเป็นของตนผู้เดียว โดยไม่ได้กล่าวถึงความขยันขันแข็งของเหล่าผึ้งงานเลย

นางพญาผึ้งหัวเราะชอบใจ จึงบอกหัวหน้าผึ้งงานหาน้ำหวานเพิ่ม ซึ่งไม่ใช่เรื่องน่าวิตกสำหรับหัวหน้าผึ้งงานเลย เพราะยังมีเหล่าผึ้งงานผู้แสนขยันไว้ใช้งานอีกมากมาย แต่การโอ้อวดของหัวหน้าผึ้งงานในครั้งนี้ทำให้ผึ้งงานทั้งหลายโกรธเป็นอย่างยิ่ง เหล่าผึ้งงานจึงรวมกลุ่มแก้เผ็ดให้หัวหน้าผึ้งงานรู้ว่า ความสำเร็จที่แท้จริงมาจากสิ่งใด และอย่าคิดว่าตนเอง คือคนเก่งที่บันดาลความสำเร็จได้ทุกอย่าง

เมื่อหัวหน้าผึ้งงานเรียกเหล่าผึ้งงานมารับโถเก็บน้ำหวาน เหล่าผึ้งงานก็เริ่มสร้างควมวุ่นวาย “พวกเราเป็นอะไรกัน ฉันได้ไปพบนางพญาผึ้ง ท่านชื่นชมความขยันขันแข็งของพวกเรา และในวันหยุดนี้จะมาพบกับพวกเราแน่นอน ฉันจึงคิดว่าต้องช่วยกันหาน้ำหวานเพิ่มขึ้นอีก” หัวหน้าผึ้งงานเริ่มหยอดคำหวาน

“ นายโกหก ข้าได้ยินมาว่า นายต่างหากที่บอกว่า เป็นเพราะความฉลาดของนายเองที่ทำให้เก็บน้ำหวานได้มาก ข้าจึงคิดว่านายต้องใช้ปัญญาของนายในการเก็บน้ำหวานให้ได้ครบตามที่นางพญาต้องการเองเสียแล้ว ” ผึ้งงานตัวหนึ่งท้าทายอย่างหงุดหงิด

“ ฉันไม่ได้บอกเช่นนั้น” หัวหน้าผึ้งงานพยายามปรับความเข้าใจ “เราไม่ชอบพวกหน้าซื่อใจคด... ปากอย่างใจอย่าง... ต่อหน้าทำอย่าง...ลับหลังทำอย่าง...” เหล่าผึ้งงานต่างตะโกนขึ้นมาจนเกิดความวุ่นวาย หัวหน้าผึ้งงานรู้ว่า ตนได้ทำผิดพลาดไปอย่างมาก แม้จะกล่าวคำขอโทษแล้ว แต่เหล่าผึ้งงานก็ไม่ยอมทำตามคำสั่ง หัวหน้าผึ้งงานจึงต้องก้มหน้าก้มตาเก็บน้ำหวานอย่าง

เดียวดายไม่มีใครช่วยและถูกนางพญาผึ้งตำหนิ ส่วนเหล่าผึ้งงาน ต่างได้รับคำชมเชยจากนางพญาผึ้งเป็นรางวัลที่ขยันขันแข็งเก็บน้ำหวานได้ครบตามจำนวน หัวหน้าผึ้งงานคงรู้จักรางวัลของผึ้งแสนขยันแล้ว

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน

1. คุณครูให้นักเรียนคัด A-Z จำนวน 1 หน้า นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ตั้งใจคัด A-Z ให้ได้ 1 หน้า

ภาพ 2 ออกไปเล่นกับเพื่อน จนลืมว่าคุณครูสั่งงานไว้

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันชุดหลุมปลูกต้นไม้ นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 แอบไปนั่งเล่นกับเพื่อน

ภาพ 2 ช่วยเพื่อนชุดหลุมปลูกต้นไม้ตามที่คุณครูสั่ง

เฉลยภาพ 2

3. คุณครูให้นักเรียนทำกระทงให้เสร็จมาส่ง นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ให้คุณครูสอน จนสามารถทำกระทงได้

ภาพ 2 ไปซื้อกระทงมาส่งคุณครู

เฉลยภาพ 1

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดสนามเด็กเล่น นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยกันเก็บขยะ และนำไปทิ้งถังขยะ

ภาพ 2 นั่งทานขนมกับเพื่อนๆ และทิ้งขยะไว้ที่สนามเด็กเล่น

เฉลยภาพ 1

5. คุณแม่ให้นักเรียนเก็บที่นอน และเก็บของเล่นให้เรียบร้อย นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 เก็บที่นอนและของเล่นให้เข้าที่

ภาพ 2 ห็นออกไปเล่นฟุตบอลโดยไม่เก็บที่นอนและของเล่น

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 6 : ความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
ชื่อกิจกรรม	“โบโซ่กับโมโม”
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “โบโซ่กับโมโม” พร้อมหุ่นมือ
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “โบโซ่กับโมโม” จากนั้น ให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าโมโมมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของโมโมอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นโมโมนักเรียนจะทำอย่างโมโมหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็นในเรื่องความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “โบโซ่กับโมโม” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ให้เด็กฟัง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “โบโซ่กับโมโม”

ในฟาร์มแกะเล็กๆ แห่งหนึ่ง มีสุนัขจอมซี้เกียจตัวหนึ่ง ชื่อโมโม ที่วันๆ เอาแต่นอนและกินอย่างเดียวไม่ทำอะไรเลย และมีนกแก้วช่างพูดอีกตัว ชื่อโบโซ่ ทั้งสองอยู่ด้วยกันมาตั้งแต่เล็กๆ

วันหนึ่งเจ้าของบ้านจะเดินทางไปในเมือง จึงสั่งให้ โมโม คอยเฝ้าดูแลฟาร์มให้ดี “โมโมดูแลฝูงแกะดี ๆ นะ หมู่นี้หมาป่ามาป่วนเปื้อนแถวหมู่บ้านเราหลายตัว” เจ้าโมโมกระดิกหางรับ แล้วล้มตัวลงนอนต่อ เจ้าของบ้านเห็นดังนั้นจึงเดินไปกำชับกับนกแก้วโบโซ่ “โบโซ่ถ้าเห็นฝูงหมาป่ามาเมื่อไหร่ ต้องรีบร้องให้คนมาช่วยนะ” “ครับ เจ้านาย! ครับเจ้านาย” โบโซ่รับปากในที่นั้น และคอยบินวนไปมา รอบๆ ฟาร์ม เพื่อดูว่ามีหมาป่ามาแถวฟาร์มของตนหรือไม่

สองวันผ่านไปเจ้าโบโซ่ยังคงทำหน้าที่ของตนอยู่ โดยบินไปมารอบๆ ฟาร์มเพื่อคอยดูหมาป่าตลอดเวลา แต่เจ้าโมโมสุนัขจอมซี้เกียจวันๆ เอาแต่นอนไม่เคยทำหน้างานตามที่เจ้าของบ้านสั่งเลย บังเอิญวันนั้นมีหมาป่าหัวโหดตัวหนึ่งผ่านมา มันเห็นเจ้าโมโมงีบหลับอยู่ จึงค่อยๆ ย่อง ย่องเข้าไปจะขโมยแกะ แต่โชคดีที่เจ้านกโบโซ่เห็นชะก่อน มันจึงไปคาบรังมดแดงมาและปล่อยไล่ลงบนตัวของเจ้าหมาป่า พร้อมทั้งตะโกนบอกชาวบ้านคนอื่นๆ “ไฟไหม้ๆ”

ชาวบ้านจึงพากันออกมาดู และช่วยกันไล่หมาป่าออกไป ส่วนเจ้าโมโมสุนัขจอมขี้เกียจ มันตกใจเสียงร้องไฟไหม้ๆๆ ของโบโซ่ จึงวิ่งไปชนรังมดแดง โดนมดแดงกัดหลายไปทั้งตัว

เมื่อเจ้าของฟาร์มกลับมา ทราบเรื่องราวทั้งหมดจึงให้รางวัลเป็นกรรنگใหม่เอี่ยมหลังหนึ่ง แก่เจ้าโบโซ่ ส่วนเจ้าโมโมโดนทำโทษให้อดข้าว และถูกไล่ให้ไปนอนที่ชายทุ่ง

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1. คุณครูให้นักเรียนคัด ก-ฮ จำนวน 1 หน้า ด้วยตัวบรรจงก่อนออกไปเล่นข้างนอก นักเรียนจะทำอย่างไร?

ภาพ 1 นักเรียนตั้งใจเขียน ก-ฮ ได้ 1 หน้าตามที่ครูสั่งแล้วจึงออกไปเล่น

ภาพ 2 นั่งเล่นกับเพื่อนจนไม่ได้ทำงาน

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนทำของเล่นจากกล่องนม คนละ 1 ชิ้น นักเรียนคิดว่าใครจะมีงานส่งคุณครู?

ภาพ 1 สุริยเกียรติจึงนอนอยู่บ้านเฉยๆ

ภาพ 2 สมชายรีบกลับบ้าน และทำของเล่นจากกล่องนมจนสำเร็จ

เฉลยภาพ 2

3. คุณแม่ให้นิดาช่วยร้อยสร้อยลูกปัด 10 เส้น นิดาจะอย่างไร?

ภาพ 1 นิดาตั้งใจร้อยสร้อยลูกปัดจนได้ครบตามจำนวน

ภาพ 2 นิดาตั้งใจร้อยสร้อยลูกปัดจนได้ครบตามจำนวนที่คุณแม่บอก

เฉลยภาพ 2

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันลบกระดานให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยกันลบกระดาน ให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน

ภาพ 2 นักเรียนวิ่งเล่นในห้องกับเพื่อน

เฉลยภาพ 1

5. คุณพ่อให้นักเรียนช่วยล้างรถ นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยคุณพ่อล้างรถจนเสร็จ

ภาพ 2 เอาสายยางมาฉีดน้ำเล่นกับน้องแทน

ครั้งที่ 7 : ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	เด็กดี คือ เด็กขยัน
เทคนิคที่นำมาใช้	เทคนิคแม่แบบ การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กเข้าใจและเห็นผลของความขยันหมั่นเพียร
สื่อการเรียนรู้	แม่แบบ “เด็กทำดี”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความขยันหมั่นเพียรจากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว
2. ผู้วิจัยเลือกเด็กที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร 5 คน จากกิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรทั้ง 5 ด้าน

- 1) ความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน
- 3) ความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา
- 4) ความขยันหมั่นเพียรด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
- 5) ความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้วิจัยพูดคุยสนทนากับ/กล่าวชมเชยและให้รางวัลแก่เด็กทั้ง 5 คน โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึอย่างไรกับการเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร
- 2) นักเรียนคิดว่าการเป็นเด็กที่ขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลดีอย่างไร และหากเป็นเด็กที่ไม่มีความขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลเสียอย่างไร

กรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรในแต่ละด้าน

4. เมื่อพูดคุยสนทนากับเด็กทั้ง 5 คนหมดแล้ว ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปเรื่องความขยันหมั่นเพียรโดยรวม กรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	มดกับตึกแตน
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความขยันหมั่นเพียรและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “มดกับตึกแตน”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้เด็กแนะนำตัวที่ละคน
2. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความขยันหมั่นเพียรและความเกียจคร้านที่เด็กรู้จัก
3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “มดกับตึกแตน” ให้เด็กฟัง โดยเปิดภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กดูประกอบไปด้วยในตอนที่เล่าเรื่อง

4. เมื่อเล่าจบผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) ตึกแตนมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของตึกแตน
- 3) นักเรียนคิดว่าตึกแตนที่เกียจคร้าน จะได้รับผลอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่ามดที่มีความขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

5. ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทานเรื่อง “มดกับตึกแตน” จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญทั้งหมดให้เด็กฟัง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน”

ตั๊กแตนเจ้าสำราญตัวหนึ่งมีนิสัยเกียจคร้านชอบความสะดวกสบาย ตลอดช่วงฤดูร้อนที่สัตว์อื่นๆ พากันหาอาหารไปเก็บสะสมไว้ในรัง มันมัวแต่ร้องรำทำเพลง สนุกสนานไปวันๆ ครั้นถึงฤดูหนาวหิมะตกหนัก ตั๊กแตนไม่สามารถหาอาหารกินได้ อดอยู่หลายวัน จนในที่สุดต้องชมซานมาเคาะประตูรั้วของมดซึ่งเคยรู้จักกัน "ได้โปรดเปิดเพื่อน ขออาหารให้ฉันประทังชีวิตสักหน่อย เมื่อพ้นฤดูหนาวอันแสนทารุณนี้แล้ว ฉันสัญญาว่าจะหามาใช้คืนให้เป็นเท่าตัว" ตั๊กแตนพยายามวิงวอน "อ้าว...ก็เมื่อตอนฤดูร้อนที่ใครๆ เขาก็พากันทำมาหากินตัวเป็นเกลียว เจ้ามัวทำอะไรอยู่" มดย้อนถาม "ฉันไม่ได้อยู่เปล่าๆ นะ แต่ได้ร้องรำทำเพลงตลอดเวลา เมื่อตอนที่เธอและเพื่อนๆ ขนอาหารผ่านมา ก็ได้ยินมิใช่หรือ" "ได้ยินซิ..ในเมื่อเจ้ามัวแต่ร้องเพลงตลอดฤดูร้อน เมื่อถึงฤดูหนาวก็งัดเงินรำให้สนุกเถิด" กล่าวจบมดก็ปิดประตูทันที

ครั้งที่ 2 : ความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
ชื่อกิจกรรม	“เอื้อยกับอ้าย”
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง“เอื้อยกับอ้าย” พร้อมหุ่นมือประกอบการเล่านิทาน
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดนชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3.ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “เอื้อยกับอ้าย” จากนั้นให้เด็กช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า อ้ายมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของอ้ายอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นอ้าย นักเรียนจะทำอย่างอ้ายหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น ในเรื่องความขยันหมั่นด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยใช้การให้ข้อมูลย้อนและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “เอื้อยกับอ้าย” และข้อดีข้อเสียของการกระทำต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากการเล่านิทาน “เอื้อยกับอ้าย” ให้เด็กฟังอีก

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “เอื้อยกับอ้าย”

นานมาแล้วมีหนูน้อยคนหนึ่งเธอชื่อว่าเอื้อย เธอเป็นคนขยัน ทั้งขยันเรียน ช่วยแม่ทำงานบ้านทุกอย่าง เอื้อยมีน้องสาวชื่ออ้าย แต่น้องสาวคนนี้ขี้เกียจ ไม่ยอมช่วยแม่ทำงาน ไม่ตั้งใจเรียน ซึ่งต่างจากเอื้อยมากส่วนแม่ของเด็กน้อยทั้งสองมีอาชีพขายขนมอยู่ที่ตลาด ทุกวันหยุดเอื้อยจะไปขายขนมกับแม่ที่ตลาด ทำให้เป็นที่รักของทุกคนส่วนอ้ายไม่ช่วยแม่ทำอะไรเลย คอยขอตั้งค์แม่และเล่นสนุกอย่างเดียวอีก 1 เดือน จะมีการสอบปลายภาค เอื้อยขยันอ่านหนังสือ ตั้งใจเรียน และยังช่วยแม่ทำงานบ้าน ไปขายของที่ตลาดเหมือนเดิมแต่อ้ายไม่ตั้งใจเรียน ไม่อ่านหนังสือ ไม่ทำงานบ้านแม่ให้ไปช่วยขายของที่ตลาด ก็ร้องไห้ไม่ยอมไปจนถึงวันสอบเอื้อยทำข้อสอบได้ แต่อ้ายทำข้อสอบไม่ได้จึงสอบตกและเรียนซ้ำชั้นอีก 1 ปี

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

1. คุณครูให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครจะทำความสะอาดห้องเรียนเสร็จก่อน?

ภาพ 1 นิดาช่วยเพื่อน ๆ เช็ดโต๊ะ

ภาพ 2 ปรีชากับอนุชาเล่นจรวด จนไม่ได้ทำความสะอาดห้องเรียน

เฉลยภาพ 1

2. คุณแม่ให้นักเรียนไปซื้อน้ำตาล นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 นั่งเล่นเกม

ภาพ 2 รีบไปซื้อน้ำตาลให้คุณแม่

เฉลยภาพ 2

3. คุณครูให้นักเรียนเก็บของเล่นให้เรียบร้อย ก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยเพื่อน ๆ เก็บของเล่น

ภาพ 2 วางของเล่นวางไว้ที่เดิม

เฉลยภาพ 1

4. คุณแม่ให้นักเรียนช่วยเลี้ยงน้อง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพ 1 บอกคุณแม่ว่าจะทำการบ้าน ช่วยเลี้ยงน้องไม่ได้

ภาพ 2 เลี้ยงน้องตามที่คุณแม่บอก

เฉลยภาพ 2

5. คุณครูให้นักเรียนช่วยยกสมุดการบ้านไปส่งที่ห้องพักครู นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยคุณครูยกสมุดการบ้าน

ภาพ 2 ให้เพื่อนยกสมุดการบ้านไปแทนตน

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 3 : ความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน
ชื่อกิจกรรม	เจ้าชายหัวผักกาด
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ด้านพอใจในการทำงานของตน
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทาน โดยใช้นิทานเรื่องเจ้าชายหัวผักกาดมาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านความพอใจในการทำงานของตน จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเจ้าชายหัวผักกาดเป็นคนขยันหรือไม่
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าชายหัวผักกาดอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยม นักเรียนจะทำอย่างเจ้าของโรงเตี๊ยมหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ ที่เคยพบเห็น หรือเคยเจอเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านความพอใจในการทำงานของตน
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างความขยันหมั่นเพียรด้านพอใจในการทำงานของตนที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและ คำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด” และข้อดีข้อเสียของการกระทำต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากนิทาน ให้เด็กฟังอีก

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “เจ้าชายหัวผักกาด”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่น้องสองคน พี่ชายเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยมร่ำรวย น้องชายเป็นชาวนายากจน มีอาชีพปลูกหัวผักกาดขาย แม้จะได้เงินน้อย ไม่ร่ำรวยเหมือนเจ้าของโรงเตี๊ยม ในฤดูใบไม้ผลิวันหนึ่ง ชาวนาหวานเมล็ดหัวผักกาดในทุ่งนา หัวผักกาดต้นหนึ่งเจริญเติบโต โดยไม่มีท่าว่าจะหยุดโตว่าจะหยุดโต ผู้คนจากทุกสารทิศเดินทางมาชมหัวผักกาดยักษ์ ต่างก็พากันขนานนามเขาว่า เจ้าชายแห่งหัวผักกาด ชาวนาไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรดีกับหัวผักกาดยักษ์ “คงไม่มีใครคิดจะซื้อเจ้าหัวผักกาดยักษ์นี้แน่เอาไปถวายพระราชบิดาดีกว่า” ดังนั้น ชาวนาจึงขุดหัวผักกาดยักษ์นำขึ้นทูลเกล้าถวายพระราชบิดา พระองค์สุดแสนจะประหลาดพระทัย ที่ได้รับของขวัญแปลกประหลาดเช่นนี้ พระราชบิดาได้พระราชทานเงินทอง ที่นา และทุ่งหญ้าให้ชาวนา จนเขามีฐานะร่ำรวยกว่าผู้เป็นพี่ชาย

เมื่อเจ้าของโรงเตี๊ยมผู้เป็นพี่ชายทราบข่าวความร่ำรวยของน้องชายก็อดอิจฉาไม่ได้ เจ้าของโรงเตี๊ยมครุ่นคิดวางแผน “ถ้าพระราชบิดาให้รางวัลแก่หัวผักกาดไร้ค่า พระราชบิดาจะให้รางวัลสำหรับของขวัญมีค่าควรเมืองที่ข้าจะนำไปถวาย” เจ้าของโรงเตี๊ยมจึงได้นำม้าพันธุ์ดีฝูงใหญ่ และทองคำหีบโตขึ้นทูลเกล้าถวายพระราชบิดา พระราชบิดาได้รับของขวัญค่าควรเมือง และตรัสว่า “ข้าไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะตอบแทนของล้ำค่าที่เจ้านำมาถวายได้ นอกจากหัวผักกาดยักษ์ ที่เป็นของแปลกประหลาดที่สุดในแผ่นดิน” เจ้าของโรงเตี๊ยม นิ่งอึ้ง พุดไม่ออก บอกไม่ถูกได้แต่รับคำ และขนหัวผักกาดยักษ์กลับบ้านไป เมื่อกลับไปถึงบ้านก็ได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ภรรยาฟัง กลับโดนภรรยาดูด่าซ้ำอีกทำให้เจ้าของโรงเตี๊ยมแค้นเคืองใจเป็นยิ่งนัก

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร

ด้านความพอใจในการทำงานของตน

1. คุณครูให้ทำการบ้าน 10 ข้อ ถ้าทำถูกต้องทุกข้อ คุณครูจะให้ท็อฟฟี่ เป็นรางวัล 1 เม็ด นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1	รู้สึกดีใจ เพราะทำการบ้านเสร็จด้วยตนเอง
ภาพ 2	รู้สึกเสียใจ เพราะไม่ยอมทำได้ท็อฟฟี่

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนเป็นผู้นำออกกำลังกายให้เพื่อนดู นักเรียนตั้งใจฝึกซ้อม สามารถพาเพื่อนๆ ออกกำลังกายได้ ครูและเพื่อนๆ ปรบมือให้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1	ดีใจที่คุณครูและเพื่อน ๆ ปรบมือให้
ภาพ 2	รู้สึกอายที่คุณครูและเพื่อน ๆ ปรบมือให้จึงรีบเดินหนีไป

เฉลยภาพ 1

3. คุณครูให้พับเรือกระดาษขนาดใหญ่ที่นักเรียนไม่เคยทำ เมื่อนำไปส่งคุณครูชมว่าสวยมาก นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1	ดีใจที่คุณครูชม
ภาพ 2	รู้สึกเฉย ๆ

เฉลยภาพ 1

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยลบกระดานให้ เมื่อทำเสร็จแล้ว นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1	เสียใจ ร้องไห้ เพราะอยากออกไปเล่นมากกว่า
ภาพ 2	ดีใจที่ช่วยคุณครูทำงานได้

เฉลยภาพ 2

5. คุณแม่ให้เก็บที่นอนของตนเอง นักเรียนทำตามที่คุณแม่บอกได้จะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1	ดีใจที่เก็บที่นอนได้เอง
ภาพ 2	ไม่พอใจ เพราะยังอยากนอนต่อ

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 4 : ความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด
ชื่อกิจกรรม	ใครเสร็จก่อนนะ?
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติ “ใครเสร็จก่อนนะ?”

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติ เรื่อง “ใครเสร็จก่อนนะ?” มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยขออาสาสมัครจากเด็ก 3 คน เพื่อแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ จากนั้นเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กทั้ง 3 คนฟังจนเข้าใจและให้เด็กทั้ง 3 คนเลือกว่าจะเล่นเป็นใคร ส่วนเด็กคนอื่นๆ ที่เหลือให้เป็นผู้ชม จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงแบบนี้
- 2) ผู้ชม: นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น

3) ผลดี และผลเสียของการกระทำต่าง ๆ เป็นอย่างไร

กรณีเด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันที โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรม “ใครเสร็จก่อนนะ?” ข้อดีข้อเสียของการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากบทบาทสมมติ ให้เด็กฟังอีก

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามกำหนดเวลา โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

บทบาทสมมติเรื่อง “ใครเสร็จก่อนนะ?”

ชั่วโมงศิลปะคุณครูให้นักเรียนปั้นดินน้ำมันรูปสัตว์มาส่งคนละ 1 ตัว โดยให้ทุกคนส่งก่อนพักรับประทานอาหารกลางวัน นิดหน่อยกับชมพูกำลังหาดินน้ำมัน เพื่อจะปั้นรูปสัตว์ตามที่คุณครูสั่ง บอยนั่งปั้นดินน้ำมันอยู่ใกล้ๆ ก็ชวนชมพูไปเล่นวิ่งไล่จับ นิดหน่อยเห็นเพื่อน ๆ วิ่งเล่นอยู่ จึงออกไปเล่นกับเพื่อนๆ บ้าง จนหมดชั่วโมงศิลปะ

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความยั่งยืนหมั่นเพียร

ด้านทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามเวลาที่กำหนด

1. คุณครูให้นักเรียนเขียนเลข 1-10 ให้เสร็จก่อนไปเล่นที่สนามเด็กเล่น นักเรียนจะอย่างไรจึงจะทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา?

ภาพ 1 เขียนเลข 1-10 ให้เสร็จ ก่อนออกไปเล่น

ภาพ 2 ออกไปเล่นกับเพื่อนเลย

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันเก็บขยะคนละ 5 ชิ้น ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนจะต้องทำอย่างไร?

ภาพ 1 แอบหนีไปเล่นกับเพื่อนๆ

ภาพ 2 ชวนเพื่อนๆ ช่วยกันเก็บขยะ

เฉลยภาพ 2

3. คุณแม่ให้นักเรียนเก็บกวาดห้องของตนเองให้เรียบร้อยก่อนทานข้าว นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 นอนหลับ

ภาพ 2 เก็บกวาดห้องให้เรียบร้อย

เฉลยภาพ 2

4. คุณครูให้นักเรียนปั้นดินน้ำมันรูปผลไม้มาส่งคนละ 3 ชิ้น นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสัตว์ไปส่งแทน

ภาพ 2 ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลไม้ไปส่ง

เฉลยภาพ 2

5. คุณพ่อให้กวาดใบไม้ที่สนามก่อนออกไปเล่นฟุตบอล นักเรียนควรอย่างไร?

ภาพ 1 ไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ

ภาพ 2 กวาดใบไม้ตามที่คุณพ่อบอกให้เสร็จ

เฉลยภาพ 2

ครั้งที่ 5 : ความขยันหมั่นเพียรด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
ชื่อกิจกรรม	กากับเหยือกน้ำ
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความขยันหมั่นเพียรและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “กากับเหยือกน้ำ” พร้อมหุ่นมือ
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานโดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานเรื่อง “กากับเหยือกน้ำ” มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “กากับเหยือกน้ำ” จากนั้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ถ้านักเรียนเป็น “กา” นักเรียนจะอย่างไร เพราะอะไร
- 2) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็นในเรื่องความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน
- 3) ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “กากับเหียอกน้ำ” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรจากบทบาทสมมติให้เด็กฟัง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านการอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนาโดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายโดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

นิทานเรื่อง “กากับเหียอกน้ำ”

กาดัวหนึ่งกระหายน้ำเจียนตาย ครั้นมองเห็นเหียอกใบหนึ่ง ตั้งอยู่บนพื้นจึงรีบบินลงมาหมายจะดื่มกินให้ชื่นใจ แต่ปรากฏว่า มีน้ำเหลืออยู่ก้นเหียอกไม่มากนัก กาพยายามยัดคอลงไปแต่ไม่ถึงน้ำ ครั้นจะคว้าเหียอกก็ไม่มีแรง แต่ด้วยสติปัญญา อันเฉียบแหลม มันจึงใช้ปากคาบก้อนกรวดใส่ลงไปที่ละก้อน ๆ อย่างไม่ย่อท้อ ระดับน้ำในเหียอกค่อย ๆ สูงขึ้น สูงขึ้น จนมันสามารถดื่มกินได้สมดังความตั้งใจ

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความยั่งยืนเพื่อ

ด้านอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน

1. คุณครูให้นักเรียนคัด A-Z จำนวน 1 หน้า นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ตั้งใจคัด A-Z ให้ได้ 1 หน้า

ภาพ 2 ออกไปเล่นกับเพื่อน จนลืมว่าคุณครูสั่งงานไว้

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันชุดหลุมปลูกต้นไม้ นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 แอบไปนั่งเล่นกับเพื่อน

ภาพ 2 ช่วยเพื่อนชุดหลุมปลูกต้นไม้ตามที่คุณครูสั่ง

เฉลยภาพ 2

3. คุณครูให้นักเรียนทำกระทงให้เสร็จมาส่ง นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ให้คุณครูสอน จนสามารถทำกระทงได้

ภาพ 2 ไปซื้อกระทงมาส่งคุณครู

เฉลยภาพ 1

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดสนามเด็กเล่น นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยกันเก็บขยะ และนำไปทิ้งถังขยะ

ภาพ 2 นั่งทานขนมกับเพื่อนๆ และทิ้งขยะไว้ที่สนามเด็กเล่น

เฉลยภาพ 1

5. คุณแม่ให้นักเรียนเก็บที่นอน และเก็บของเล่นให้เรียบร้อย นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 เก็บที่นอนและของเล่นให้เข้าที่

ภาพ 2 ห็นออกไปเล่นฟุตบอลโดยไม่เก็บที่นอนและของเล่น

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 6 : ความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
ชื่อกิจกรรม	หนูจะอย่างไร?
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติ เรื่อง “หนูจะอย่างไร? ”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบจากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร?” มาใช้ในการพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากเด็กในการแสดงเป็นตัวละครในบทบาทสมมติ ส่วนเด็กที่เหลือให้เป็นผู้ชม เมื่อเด็กเล่นบทบาทสมมติเสร็จแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ชมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรจึงเลือกแสดงแบบนั้น
- 2) ผู้ชม : นักเรียนแสดงมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไรและถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น

- 3) นักเรียนคิดว่าถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะมีผลดี ผลเสียเป็นอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรม“หนูจะอย่างไร” ข้อดีข้อเสียของการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ให้เด็กฟัง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียรด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร?”

ในชั่วโมงศิลปะคุณครูสั่งให้นักเรียนระบายสีรูปภาพให้สวยงาม นักเรียนนั่งระบายสีอยู่ดี ๆ นิดกับน้อยก็นำขนมมากินในห้อง และพูดคุยกันเสียงดัง เมื่อทานขนมเสร็จนิดก็มาชวนนักเรียนให้ออกไปเล่นก่อกองทรายที่สนามเด็กเล่น นักเรียนจึงออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

ด้านเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1. คุณครูให้นักเรียนคัด ก-ฮ จำนวน 1 หน้า ด้วยตัวบรรจงก่อนออกไปเล่นข้างนอก นักเรียนจะทำอย่างไร?

ภาพ 1 นักเรียนตั้งใจเขียน ก-ฮ ได้ 1 หน้าตามที่คุณครูสั่งแล้วจึงออกไปเล่น

ภาพ 2 นั่งเล่นกับเพื่อนจนไม่ได้ทำงาน

เฉลยภาพ 1

2. คุณครูให้นักเรียนทำของเล่นจากกล่องนม คนละ 1 ชิ้น นักเรียนคิดว่าใครจะมีงานส่งคุณครู?

ภาพ 1 สุรชัยเกียจจึงนอนอยู่บ้านเฉยๆ

ภาพ 2 สมชายรีบกลับบ้าน และทำของเล่นจากกล่องนมจนสำเร็จ

เฉลยภาพ 2

3. คุณแม่ให้นิดาช่วยร้อยสร้อยลูกปัด 10 เส้น นิดาจะอย่างไร?

ภาพ 1 นิดานั่งดูโทรทัศน์และกินขนมไปด้วย

ภาพ 2 นิดาตั้งใจร้อยสร้อยลูกปัดจนได้ครบตามจำนวนที่คุณแม่บอก

เฉลยภาพ 2

4. คุณครูให้นักเรียนช่วยกันลบกระดานให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยกันลบกระดาน ให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน

ภาพ 2 นักเรียนวิ่งเล่นในห้องกับเพื่อน

เฉลยภาพ 1

5. คุณพ่อให้นักเรียนช่วยล้างรถ นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยคุณพ่อล้างรถจนเสร็จ

ภาพ 2 เอาสายยางมาฉีดน้ำเล่นกับน้องแทน

เฉลยภาพ 1

ครั้งที่ 7 : ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	เด็กดี คือ เด็กขยัน
เทคนิคที่นำมาใช้	เทคนิคแม่แบบ การให้ข้อมูลย้อนกลับ
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กเข้าใจและเห็นผลของความขยันหมั่นเพียร
สื่อการเรียนรู้	วีดิทัศน์ เรื่อง “ซินเดอเรลล่า”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความขยันหมั่นเพียรจากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว
2. ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง “ซินเดอเรลล่า” จากกิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ทั้ง 5 ด้าน

3. เมื่อนิทานจบ ผู้วิจัยพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละคร โดยมีประเด็น ดังนี้

- 1) นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึอย่างไรกับการเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร
- 2) นักเรียนคิดว่าการเป็นเด็กที่ขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลดีอย่างไร และหากเป็นเด็กที่ไม่มีความขยันหมั่นเพียร จะได้รับผลเสียอย่างไร

กรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย จากนั้น ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรในแต่ละด้าน

4. เมื่อพูดคุยสนทนากับเด็กทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปเรื่องความขยันหมั่นเพียรโดยรวม กรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมพึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

แบบฝึกหัดก่อน-หลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

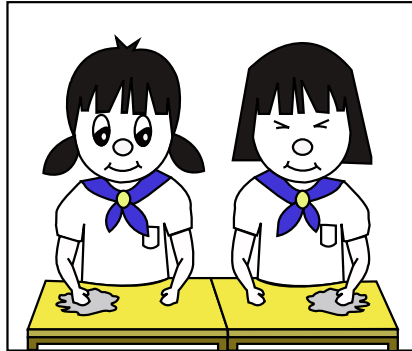

ชื่อ.....
 ชั้นอนุบาลปีที่.....
 โรงเรียน.....
 วันที่.....

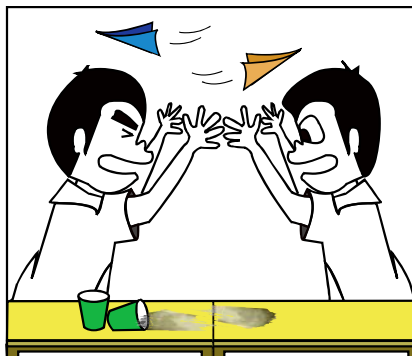
คะแนน	ก่อน
	หลัง

แบบฝึกหัดก่อน-หลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร

1. คุณครูให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครจะทำความสะอาด ห้องเรียนเสร็จก่อน ?

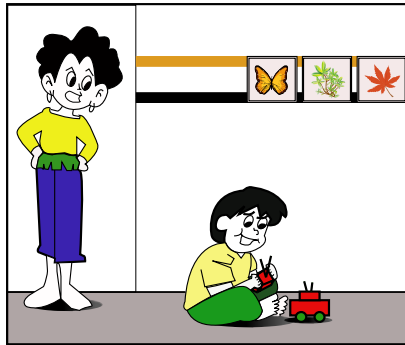

ภาพ 1 นิดาช่วยเพื่อน ๆ เช็ดโต๊ะ

ภาพ 2 ปรีชา กับ บอนูชา เล่นจรวดจนไม่ได้ทำความสะอาดห้องเรียน

2. คุณแม่ให้นักเรียนไปชื้อน้ำตาล นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 นั่งเล่นเกม

ภาพ 2 รีบไปชื้อน้ำตาลให้คุณแม่

3. คุณครูให้นักเรียนเก็บของเล่นให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

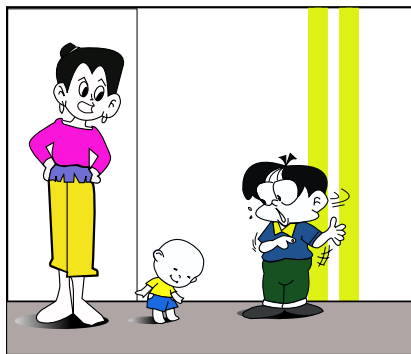

ภาพ 1 ช่วยเพื่อน ๆ เก็บของเล่น

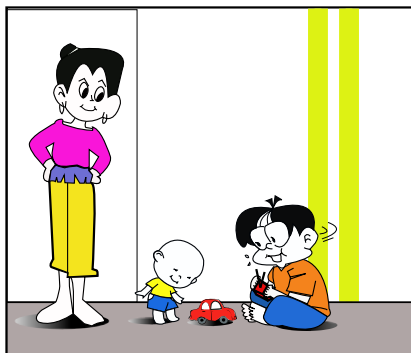

ภาพ 2 วางของเล่นวางไว้ที่เดิม

4. คุณแม่ให้นักเรียนช่วยเลี่ยน้อง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพ 1 บอกคุณแม่ว่าจะทำการบ้าน ช่วยเลี่ยน้องไม่ได้

ภาพ 2 เลี่ยน้องตามที่คุณแม่บอก

5. คุณครูให้นักเรียนช่วยยกสมุดการบ้านไปส่งที่ห้องพักครู นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 ช่วยคุณครูยกสมุดการบ้าน

ภาพ 2 ให้เพื่อนยกสมุดการบ้านไปแทนตน

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้เป็นแบบวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย ใช้วัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2
2. ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี่ โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจหาคำตอบจากรูปภาพ 2 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร มีจำนวน 16 ข้อ
3. เกณฑ์การให้คะแนน เป็นดังนี้

1 คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบได้ถูก
2 คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ
		หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ
4. ใช้เวลาในการทำแบบวัด ข้อละ 1 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการใช้แบบวัด

1. ศึกษาคู่มือการใช้แบบวัดและแบบวัดจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด
2. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
 - 2.1 จัดที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะและเก้าอี้เว้นระยะห่างพอสมควร
 - 2.2 เตรียมแบบวัดให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบวัดของเด็กทุกคนให้เรียบร้อย
 - 2.3 เตรียมดินสอหรือสีไม้เพียงพอกับจำนวนเด็ก
 - 2.4 นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
3. สร้างความเป็นกันเองโดยการสนทนากับเด็ก เพื่อให้เด็กลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการทำแบบวัดเป็นอย่างดี
4. ก่อนดำเนินการทำแบบวัดให้เด็กดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
5. อธิบายขั้นตอนและวิธีทำแบบวัดให้เด็กเข้าใจ โดยทำตัวอย่างให้เด็กดู เมื่อเด็กทุกคนเข้าใจดีแล้วจึงดำเนินการทำแบบวัดตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินการทำแบบวัด

ครู	:	สวัสดีคะนักเรียน วันนี้ครูมีอะไรที่สนุกๆ มาให้นักเรียนทำด้วย (ชูแบบวัดให้เด็กดู)
พูด	:	แต่ต้องตกลงกันก่อนว่า นักเรียนจะต้องทำพร้อมกัน ทำเองโดยไม่ดูเพื่อน และก็ไม่ให้เพื่อนดู จะต้องทำตามที่คุณบอกเท่านั้น
	:	ใครสัญญากับครูได้ว่าจะทำตามที่คุณบอกให้ยกมือขึ้น (รอให้เด็กยกมือ)
	:	ก่อนที่จะทำครูจะอธิบายวิธีทำให้นักเรียนฟังก่อน นักเรียนดูภาพที่คุณจะคะ(ชูตัวอย่างให้เด็กดู) ในนี้จะมีภาพอยู่ 2 ภาพ และมีเลขเขียนไว้ได้ภาพเป็นเลข 1 และ 2 เดียวครูจะมีคำถามมาถามนักเรียน ครูจะอ่านคำถามให้ฟัง 2 รอบ และอ่านให้ฟังว่าภาพทั้ง 2 ภาพ คืออะไรบ้าง พอครูอ่านจบนักเรียนคิดว่านักเรียนจะทำตามภาพไหน ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับไปที่หมายเลขใต้ภาพนั้น เพียงหมายเลขเดียวเท่านั้น
ปฏิบัติ	:	ทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับหมายเลขใต้ภาพให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
พูด	:	นักเรียนเข้าใจหรือเปล่าคะ (รอให้เด็กตอบ)
ปฏิบัติ	:	เมื่อเด็กทุกคนเข้าใจดีแล้ว ให้แจกแบบวัดให้เด็กคนละ 1 เล่มพร้อมดินสอคนละ 1 แท่ง และย้ำกับเด็กว่าห้ามเปิดดูก่อน
พูด	:	นักเรียนเปิดดูที่ ข้อ 1 นะคะ (ชูแบบวัดและชี้ที่ข้อ 1)
ปฏิบัติ	:	ดูว่าเด็กเปิดข้อถูกหรือไม่
พูด	:	นักเรียนตั้งใจฟังให้ดีนะคะ คำถามมีว่า <u>คุณครูให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครจะทำความสะอาดห้องเสร็จก่อน?</u> (พูดซ้ำ 1 รอบ)
ปฏิบัติ	:	ผู้วิจัยอ่านคำถามให้เด็กฟังซ้ำๆ 2 รอบ
พูด	:	นักเรียนดูที่ภาพที่ละภาพนะคะ ภาพ 1 : โต้งแอบเล่นเครื่องบินอยู่คนเดียว ภาพ 2 : นัทช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง
	:	นักเรียนจะเลือกทำตามภาพไหนให้นักเรียนกากบาท (x) ทับเลขที่อยู่ใต้ภาพได้เลยคะ
ปฏิบัติ	:	ตรวจดูว่าเด็กทุกคนได้เลือกกากบาท (x) ภาพเรียบร้อยแล้วจึงให้ทำข้อต่อไป

หมายเหตุ ครูปฏิบัติตามขั้นตอนข้างต้นในข้อต่อไปจนครบทุกข้อ

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรด้านเต็มใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ 1. คุณครูให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครจะทำความสะอาดห้องเสร็จก่อนกัน?

ภาพ 1 โต้แอบเล่นเครื่องบินอยู่คนเดียว

ภาพ 2 นัทช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง

เฉลยภาพ 2

ข้อ 2. คุณแม่ให้ออฟรดน้ำต้นไม้ ทุกวันในตอนเย็น นักเรียนคิดว่าออฟจะอย่างไร?

ภาพ 1 ออฟขยันรดน้ำต้นไม้ทุกวันด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและมีความสุข

ภาพ 2 ออฟออกไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ

เฉลยภาพ 1

ข้อ 3. คุณแม่ให้ตุ๋นุ้ยเลี้ยงน้อง เพราะคุณแม่จะไปทำงาน ตุ๋นุ้ยจะอย่างไร?

ภาพ 1 ตุ๋นุ้ยเลี้ยงน้องตามที่คุณแม่บอก

ภาพ 2 ตุ๋นุ้ยทั้งออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อน

เฉลยภาพ 1

ข้อ 4. พี่ให้นุชาไปซื้อขนมให้ ถ้านักเรียนเป็นอนุชานักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 รีบไปซื้อขนมมาให้พี่ทันที

ภาพ 2 ไปแอบในตู้เสื้อผ้า เพราะไม่อยากไปซื้อขนมให้พี่

เฉลยภาพ 1

ข้อ 5. เด็กชายโอสอบได้ที่ 2 ของห้อง นักเรียนคิดว่าโอจะรู้สึกอย่างไร

ภาพ 1 ดีใจที่สอบได้ที่ 2

ภาพ 2 เสียใจ เพราะอยากสอบได้ที่ 1

เฉลยภาพ 1

ข้อ 6. วีระสอบได้ที่ 1 พ่อ แม่ซื้อของเล่นให้เป็นรางวัล นักเรียนคิดว่าวีระจะรู้สึกอย่างไร?

ภาพ 1 วีระเสียใจ เพราะของเล่นไม่ถูกใจ

ภาพ 2 วีระดีใจมากที่สามารถสอบได้ที่ 1

เฉลยภาพ 2

ข้อ 7. มีขั้นตอนการประกวดร้องเพลง เพื่อนๆและคุณครูแสดงความยินดีกับมัน นักเรียนคิดว่ามันจะรู้สึกอย่างไร?

- ภาพ 1 มันเสียใจที่เพื่อนๆและคุณครูไม่มีไม่มีของขวัญให้
ภาพ 2 มันดีใจที่ร้องเพลงชนะ

เฉลยภาพ 2

ข้อ 8. คุณแม่ให้อนุชากรอกน้ำให้เสร็จก่อนทานข้าวเย็น อนุชาควรทำอะไร?

- ภาพ 1 อนุชานั่งเล่นรถบังคับ จนไม่ได้กรอกน้ำ
ภาพ 2 อนุชากรอกน้ำจนเสร็จเรียบร้อย

เฉลยภาพ 2

ข้อ 9. ในชั่วโมงภาษาไทย คุณครูให้นักเรียนคัด ก-ฮ นักเรียนจะอย่างไร?

- ภาพ 1 นักเรียนแอบหลับในชั่วโมงภาษาไทย
ภาพ 2 นักเรียนตั้งใจคัด ก-ฮ ในชั่วโมงภาษาไทยจนเสร็จ

เฉลยภาพ 2

ข้อ 10. คุณครูให้นักเรียนเก็บของเล่นให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้าน นักเรียนจะอย่างไร?

- ภาพ 1 นักเรียนเล่นกับเพื่อนๆ จนไม่ได้ทำงานตามที่คุณครูสั่ง
ภาพ 2 นักเรียนช่วยกันเก็บของเล่น เข้าที่จนเรียบร้อย

เฉลยภาพ 2

ข้อ 11. สุชาติต้องการสร้างปราสาททรายที่มีขนาดใหญ่และมีอุโมงค์ด้วย สุชาติควรทำอะไร?

- ภาพ 1 สุชาติสร้างปราสาททรายขนาดเล็กแทน
ภาพ 2 สุชาติสร้างปราสาททรายขนาดใหญ่จนสำเร็จ

เฉลยภาพ 2

ข้อ 12. เจี๊ยบเป็นนักวิ่งประจำโรงเรียน เจี๊ยบต้องการชนะคนอื่น ๆ เจี๊ยบต้องทำอะไร?

- ภาพ 1 เจี๊ยบนั่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์ทุกวัน
ภาพ 2 เจี๊ยบซ้อมวิ่งทุกวัน

เฉลยภาพ 2

ข้อ 13. นิดาต้องการชนะการประกวดร้องเพลง นักเรียนคิดว่านิดาต้องทำอะไร?

ภาพ 1 นิดาไปซื้อจักรยานเล่นกับเพื่อนๆทุกวัน

ภาพ 2 นิดาตั้งใจฝึกซ้อมร้องเพลงทุกวัน

เฉลยภาพ 2

ข้อ 14. คุณแม่ให้บอยรดน้ำต้นไม้ นักเรียนคิดว่าบอยต้องทำอะไร?

ภาพ 1 บอยขอคุณแม่ไปว่ายน้ำกับเพื่อน ๆ

ภาพ 2 บอยรดน้ำตามที่คุณแม่บอก

เฉลยภาพ 2

ข้อ 15. ไพลินอยากเล่นตุ๊กตา แต่ต้องทำการบ้าน นักเรียนคิดว่าไพลินจะอย่างไร?

ภาพ 1 ไพลินเล่นตุ๊กตากับน้อง

ภาพ 2 ไพลินทำการบ้านเสร็จ แล้วค่อยเล่นตุ๊กตา

เฉลยภาพ 2

ข้อ 16. คุณแม่ให้นักเรียนซักผ้า นักเรียนจะอย่างไร?

ภาพ 1 น้องหนูนั่งเล่นตุ๊กตา จนไม่ได้ซักผ้า

ภาพ 2 ซักผ้าที่คุณแม่บอกจนเสร็จเรียบร้อย

เฉลยภาพ 2

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของเด็กปฐมวัย

ชื่อ.....

ชั้นอนุบาลปีที่.....

โรงเรียน.....

วันที่.....

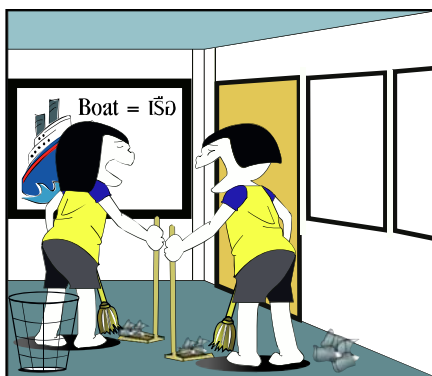
คะแนน.....

แบบวัดความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนปฐมวัย

ข้อ... คุณครูให้ทำความสะอาดห้องเรียน นักเรียนคิดว่าใครทำความสะอาดห้องเสร็จก่อนเพื่อน

ภาพ 1 โต้งแอบเล่นเครื่องบินอยู่คนเดียว

ภาพ 2 นัทช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง

ภาคผนวก ค

- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 7902

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

8 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

เนื่องด้วย นางสาววิสุทธีวรรณ ปันญา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของ นักเรียนระดับปทุมวัย” โดยมี อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ คุณอรพรรณ เล่าหัดดงษ์บุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดและคู่มือพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปทุมวัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิสุทธีวรรณ ปันญา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-6495063 , 02-6641000 ต่อ 5731 , 5646

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 02-5026840 มือถือ 089-1130675

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ - - บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5681

ที่ ศษ 0519.12/ ๓๙๐๑

วันที่

๘

ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิสุทธวิพรรณ ปันฉาย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย” โดยมี อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดและคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิสุทธวิพรรณ ปันฉาย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

140

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731, 5646

ที่ ศธ 0519.12/ ๕๖๓ ๔ วันที่ ๑๗ ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิสุทธีวรรณ ปันฉาย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย” โดยมี อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบวัด และคู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระดับปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัด เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิสุทธีวรรณ ปันฉาย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิสุทธิวรรณ ปันฉาย
วันเดือนปีเกิด	13 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	614/9 หมู่ 2 ถนนพหลโยธิน 54/1 เขตสายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	สส.บ. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2549	กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ